

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, DECEMBER – GRUODŽIO 10, 2013 • Vol. CIV Nr. 144 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12-09-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Plk. J. Kačergius – svečiuose pas
Čikagos inžinierius. – 4 psl.

Jonui Kavaliūnui atminti.
– 11 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus pokylio svečiai su „Metų žmogumi“ – Rūta Šepetys. Iš k.: LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Mark Matranga, rašytoja Rūta Šepetys, Sigita Balzekienė ir Stanley Balzekas, Jr. Vidos Kuprytės nuotraukos

Rašytoja Rūta Šepetys – Balzeko muziejaus „Metų žmogus“

VIDA KUPRYTĖ

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje rašytoją Rūtą Šepetys paskelbė 2013-ųjų „Metų žmogumi“. Gruodžio 7 d. muziejuje surengtame pokylyje jai buvo įteiktas Metų žmogaus „Pranašumo pažymėjimas už garsinimą Stalino ištremtų į Sibirą tautiečių kančių, atkreipiant dėmesį į Sovietų okupacijos padarytas skriaudas Pabaltijo šalyse“.

Lietuvių rašytoja Rūta Šepetytė savo knygoje „Between Shades of Gray“ aprašo penkiolikmetės lietuviškos mergaitės sunkią istoriją, sovietams ją ir jos šeimą ištremus į Sibirą. Knyga skirta paaugliams, bet plačiai skaitoma ir suaugusiųjų, buvo parašyta 2011 m. Ji greitai pateko į „New York Times“ labiausiai perkamų

knygų sąrašą. Mažiau nei per trejus metus knyga buvo išspausdinta 46 šalyse ir išversta į 31 kalbą, tapdama plačiausiai pasaulyje pasklidusia knyga lietuvių trėmimų tema.

Po iškilmingos vakarienos programos vedėja Sigita Balzekienė pakvietė tris lietuviškais tautiniais rūbais pasipuošusias moksleives pristatyti autorę. Knygą perskaičiusios Merisa ir Lilija Sadauskaitės ir Nerija Čuplinskaitė pasidalino savo išpūdžiais. Beje, visos trys yra prel. dr. Juozo Prunskio giminaitės. Prelatas visą savo gyvenimą kruopščiai kaupė liudijimus, atskleidžiančius sovietų okupantų žiaurumus ir parašė ne vieną knygą naudodamas šią archyvinę medžiagą. – 6 psl.

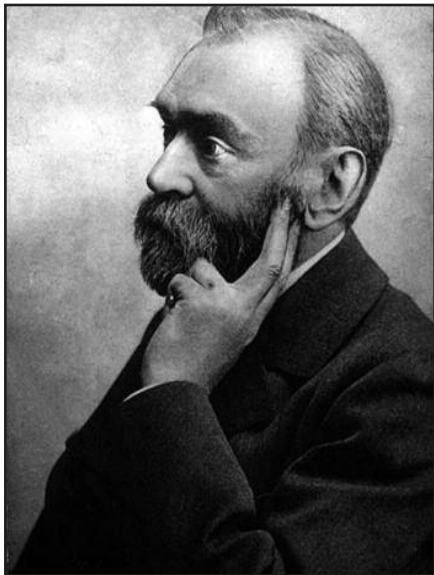
Lietuvos indėlis į Nobelio premijų aruodą

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Šiandien, antradienį, gruodžio 10 d. Švedijos sostinėje Stokholme įteikiamos Nobelio premijos. Tarp apdovanotų mokslininkų – ir mums jau gerai pažįstamas Amerikos lietuvis, Yale universiteto profesorius, ekonomistas Robert Shiller. Apie jį buvo plačiai rašyta „Draugo“ lapkričio 2 d. laidoje. Tačiau jis – ne vienintelis Nobelio premijos laureatas, kurio šaknys yra Lietuvoje. Siūlome susipažinti su jais visais.

Pradžioje – šiek tiek istorijos

Nobelio premija – kasmetinė premija, skiriama žmonėms ar organizacijoms už svarbius pasiekimus tam tikro mokslo srityje arba už ypač svarbią visuomeninę veiklą. Pirmieji Nobelio taikos premija buvo apdovanoti Jean Henri Dunant ir Federic Passy. Iki 2013 m. yra išdalinta 876 Nobelio premijų.

Alfred Nobel

Premija sukurta gerbiant švedų pramonininko ir išradėjo Alfred Nobel, išradusio dinamitą, valią. Testamentą Alfred Nobel pasirašė 1895 m. lapkričio 27 d. Švedijos-Norvegijos klu-

be Paryžiuje. Pagal šį testamentą Alfred Nobel 96 proc. savo turto skyrė penkioms premijoms (fizikos, chemijos, fiziologijos arba medicinos, literatūros ir taikos), kurios būtų teikiamos žmonėms, pasitarnavusiems žmonijai. Viena iš priežasčių, galėjusių paskatinti tokį Alfred Nobel sprendimą, buvo dinamito, kuris sukrėvė jam turtus, taikymas daugiausia karinėje sferoje.

Per penkerius metus buvo įkurtas Nobelio fondas, o 1901 metais skirtos pirmosios premijos. Visas premijas, išskyrus taikos, nuo 1902 metų įteikia Švedijos karalius Stokholme, o taikos premija įteikiama Osle, Norvegijoje. Nuo 1969 metų dar skiriama premija už pasiekimus ekonomikoje.

Pretendentai gauti premijas paprastai paskelbiami spalio mėnesį, o premijos teikiamos Nobelio mirties dieną – gruodžio 10. Premiją sudaro auksinis medalis, diplomai ir pinigų suma, šiuo metu apie 1 mln. eurų. Jei tais metais kažkurios srities premija skiriama keliems žmonėms, premijos pinigai padalinami po lygiai. – 3 psl.

Norint elgtis protingai, neužtenka būti tik protingu. – F. Dostojevskis

Šiandien norėčiau prisiminti Europos informacijos biure neseniai surengtą viešą paskaitą apie Rusijos ginkluotųjų pajėgų reformą ir jos karinių mokymų ypatumus, įskaitant karines pratybas „Zapad – 1999“, „Zapad – 2009“ bei „Zapad – 2013“.

Diskusiją organizavo Seimo narė Vilija Aleknaitė-Abramikienė. Savo žiniomis apie Rusijos ginkluotųjų pajėgų stipriąsias ir silpnąsias puses dalinosi Krašto apsaugos ministerijos Tarptautinių ryšių ir operacijos departamento direktoriaus pavaduotojas Daivis Petraitis.

Nors pranešimą skaitęs lektorius pabrėžė, jog kalba kaip privatus asmuo, o visi duomenys, kuriais jis rėmėsi, paimti iš viešųjų šaltinių, – paskaita buvo įdomi. Įdomi savo apibendrinimais, kuriuos verta žinoti kiekvienam iš mūsų.

Taigi Vladimirui Putinui pavyko pradėti giluminės Rusijos armijos reformas. Tos reformos užtektinai sėkmingai tęsiamos. Manyti, jog Rusijos armija – popierinė, tebestovinti ant molinių kojų, – primityvu. Šios šalies ginkluotieji daliniai tuo pačiu metu pajėgūs kariauti dviejuose stambiuose kariniuose konfliktuose bei remti stambia taikos palaikymo misiją. Be to, stoti į kovą jie gali vos tik gavę įsakymą. Jiems nebereikalingi pasiruošimai bei mobilizacija.

Nereikia pamiršti ir aplinkybės, jog Rusija nesėkmės atveju greičiausiai naudos atominį ginklą. Oficialiai ši strategija neakcentuojama. Tačiau pasukutinių karinių pratybų sumanymai byloja, jog atominės bombas Rusija ketina naudoti ... pralaimėjimo atveju. Vaizdžiai tariant, nepavykus nugąlėti priešininko įprastiniais ginklais ir veikimo būdais, Kremlius pasiruošęs į pagalbą pasitelkti atominius užtaisus kaip tramdančias, bauginančias priemones. Atominio ginklo panaudojimas būtų lokalaus pobūdžio. Bet nedidelis atominis trinkelėjimas vis tik nugriaudėtų.

Rusijos karinės reformos pradžia derėtų laikyti 2003-uosius. Reformą užbaigti planuojama 2020-aisiais. Ir pirmaisiais reformų metais, ir dabar dar vis susiduriama su milžinišku pasipriešinimu. Mat į pensiją tenka išleisti šimtus tūkstančių senojo sukirpimo generolų, pulkininkų, kapitonų, praporščikų. Visi jie nenori prarasti įtakos, privilegijų. Todėl nenuostabu, kad Rusijos armijos modernizacija pradėta ne Maskvos, o Sibiro ir Tolimųjų Rytų karinėse apygardose. Ir tik vėliau, sėkmingai modernizavus karinius junginius rytinėse Rusijos srityse, reformos įsisiūbavo ir vakarinėje Rusijos dalyje.

Naujoji Rusijos karinė galia ir lietuviškas lengvabūdiškumas

GINTARAS VISOCKAS

Galbūt kai kam atrodo, kad V. Putinas padarė klaidą, gynybos ministru paskirdamas Anatolijų Serdiukovą – civilį asmenį, neturintį reikiamų karinių žinių. Taip manantys klysta. Verslininkui A. Serdiukovui nusimanyti kariniuose dalykuose ir nereikėjo. Jo galvos skausmas buvo sėkminga kadrų reforma – senosiomis klišėmis besivadovaujančius generolus pakeisti moderniškai mąstančiais karininkais. Pakeitimus atlikti derėjo atsargiai – kad šie pasitrauktų savo noru, per daug aršiai nesipriešindami.

Verslininkas, ekonomistas A. Serdiukovas seniesiems generaliteto kadrams privalėjo sulaužyti stuburą, juos iššluodamas iš strategiškai ir taktiškai svarbių postų. Šią užduotį įgyvendinti galėjo tik asmuo, neturintis ryšių karinėse struktūrose. Baldu prekeivis tai ir padarė. Kadrų reforma aukščiausiose kariniuose kabinetuose atlikta meistriškai, nesulaukus rimtesnio pasipriešinimo.

O kad A. Serdiukovas turi silpnųjų, pavyzdžiui, myli prabangą ir gražias moteris, – absoliučiai šalutinė tema, niekaip nesusijusi su Rusijos karinėmis reformomis. Iš gynybos ministro posto A. Serdiukovas atleistas ne dėl to, kad buvo linkęs piktnaudžiauti tarnybine padėtimi. Jis privalėjo būti atleistas. Jis puikiai žinojo, jog bus atleistas, vos tik sėkmingai atliks jam skirtą užduotį.

Mat po A. Serdiukovo įgyvendintų operacijų ir korekcijų Rusijos ginkluotosioms pajėgoms reikalingas kitokių savybių turintis ministras. Rusijai dabar būtinas toks gynybos ministras, kuris priverstų naujuosius kadrus dirbti. Tai padaryti pajėgus Sergejus Šoigu, puikiai užsirekomendavęs kaip griežtas vadovas Ypatingųjų situacijų ministerijoje. Todėl S. Šoigu ir pakeitė A. Serdiukovą.

Svarbu pabrėžti, jog naujasis gynybos ministras naudoja itin veiksmingą taktiką – rengia netikėtus, neplanuotus patikrinimus, šitaip priversdamas karinių dalinių vadus kovinių pajėgumu rūpintis nuolat, o ne vien planinių pratybų išvakarėse. Be kita ko, tie netikėti, neplanuoti patikrinimai formaliai leidžia Rusiją neinformuoti Vakarus apie savo karines pratybas. Todėl tikėtina, jog NATO vadovybė neturi vi-

sos reikiamos informacijos, kas iš tiesų dedasi Rusijos kariniuose poligonuose.

Į akis krenta ir aplinkybė, jog Rusijos armija dabar jau intensyviai mokosi ne tik užimti NATO aljansui priklausančias teritorijas, bet ir jas išlaikyti taip ilgai, kaip lieps karinė vadovybė. Rusija vis dažniau rengia puolamojo pobū-

džio pratybas, kurių tikrasis uždavinys – grumtynės su NATO pajėgomis. Tokia mintis slepiama, maskuojama. Bet agresyvųjį antvakarietiškąjį Rusijos armijos karinių mokymų niuansą pastebėti nėra sunku.

Beje, čia kaip sugretinimas labai tiktų pasikeitęs Rusijos požiūris į Kiniją. Kadaise Rusija nelaikė Kinijos sąjungininke, kaip sąjungininke nelaikė ir Šiaurės aljanso. Šiandien įvykę akivaizdūs geopolitiniai pasikeitimai. Jei dar prieš dešimt metų Rusija rengė karinius mokymus, kurių uždavinys – atremti Kinijos agresiją, tai dabar tokių pratybų Kremlius savo kariškiams rengti neliepia. Rusijos kariškiams įsakoma dalyvauti vien bendruose Rusijos–Kinijos mokymuose, kai „atremiamas bendras priešas“.

Tokios taktikos laikosi ir oficialusis Pekinas – jokių pratybų atremiant Rusijos puolimą. Vienintelė kinietiškų mokymų legenda – Rusijos ir Kinijos armijos tampa sąjungininkėmis.

Parlamentarė V. Abramikienė-Aleknaitė tarsi paaiškino, kodėl, jos manymu, reikalingos diskusijos apie Rusijos karines reformas. Daugmaž visi vakariečiai sutinka, jog Rusija tebedaro įtaką daugeliui Europos valstybių, jog tas poveikis dažnųsyk nėra džentelmeniškas. Tačiau šiandien Vakarų diplomatai įsitikinę, esą savo kaimynės bei partnerės Kremlius spaudžia ir tebespaus be kraujo – vien ekonominėmis, finansinėmis priemonėmis. Suprask, Rusijos karinė agresija – neįmanoma. Bet ar tikrai galime būti ramūs, jog Kremlius niekad nepanaudos savo karinių svertų? Kokias turime garantijas, kad tai, kas prieš keletą metų nutiko Gruzijoje, negali atsitikti europinėje žemyno dalyje?

Garantijų neturime jokių. Ir vis tik elgiamės lengvabūdiškai. Juk savo karinėms reikmėms neskiriame net vieno procento nuo Bendrojo vidaus produkto (BVP), nors privalėtume atseikėti mažų mažiausiai du procentus. Kaip paaiškinti tokį Lietuvos elgesį? Manome, jog mūsų saugumu privalo rūpintis kiti ar tikime Rusijos gera valia?

Lietuvos olimpiečių viltys Sočyje

Gavusi Lietuvos pilietybę I. Tobias su savo partneriu D. Stagniūnu žada nenuvilti Lietuvos.

Sočio (Rusija) žiemos olimpinėse žaidynėse žalios spalvos kostiumus su baltų ženklų – Saulės, Perkūno kryžiaus, žalčio – simbolika vilkės aštuoni sportininkai.

Olimpinę vietą Lietuvai yra iškovoję dailiojo čiuožimo atstovai D. Stagniūnas ir I. Tobias bei čiuožėja trumpuoju taku Agnė Sereikaitė.

Ne vardinės vietos Lietuvai yra suteiktos dviems biatlonininkams, dviems slidininkams ir vienam kalnų slidininkui. Biatlonininkams skirtas vietas pagal pasiektus rezultatus užims Tomas Kaukėnas ir Diana Rasimovičiūtė, slidininkams – Vytautas Strolia ir Ingrida Ardišauskaitė, o kalnų slidininkui numatyta vieta pagal praėjusio sezono rezultatus skiriama Rokui Zaveckui.

Ant slenkščio į žiemos sporto šakų fiestą yra dar du sportininkai – 17-metė dailiojo čiuožimo atstovė Inga Janulevičiūtė ir 19-metė kalnų slidininkė Ieva Januškevičiūtė.

Lietuvos rinktinė Sočyje – keliami tikslai:

Deividas Stagniūnas (28 m.) ir Isabella Tobias (22 m.). Dailusis čiuožimas. Planuojama vieta olimpinėse žaidynėse – 10–15.

Agnė Sereikaitė (19 m.). Greitasis čiuožimas trumpuoju taku. Planuojama vieta olimpinėse žaidynėse – 20–25.

Tomas Kaukėnas (23 m.). Biatlonas. Planuojama vieta olimpinėse žaidynėse – 30–40.

Diana Rasimovičiūtė (29 m.). Biatlonas. Planuojama vieta olimpinėse žaidynėse – 10–20.

Ingrida Ardišauskaitė (20 m.). Slidinėjimas. Planuojama vieta olimpinėse žaidynėse – 40–50.

Vytautas Strolia (20 m.). Slidinėjimas. Planuojama vieta olimpinėse žaidynėse – 45–55.

Rokas Zaveckas (17 m.). Kalnų slidinėjimas. Planuojama vieta olimpinėse žaidynėse – 40–60.

DRAUGAS

(USPS–161000)

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629–5532. Tel.: 773–585–9500. Fax.: 773–585–8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629–5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisilikti kopiją.

El. paštas:

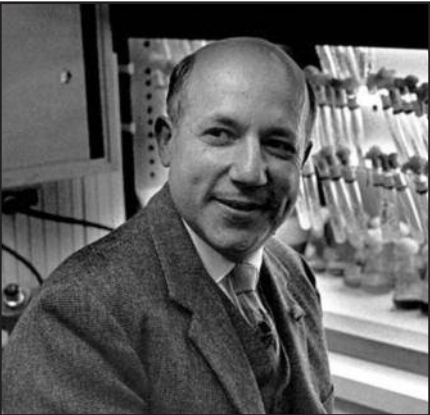
redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

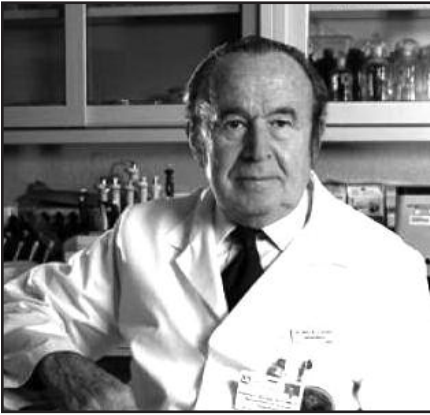
administracija@draugas.org

Lietuvos indėlis į Nobelio premijų aruodą

Atkelta iš 1 psl.

Melvin Calvin

Andrew Schally

Česlovas Milošas

Aaron Klug

Iš Lietuvos kilę laureatai

Spėju, jog daugumas mūsų skaitytojų nustebtų sužinoję, kiek daug tokių laureatų iš tikrųjų buvo. Jų sąrašas neapsiriboja gerai mums žinomais Česlovo Milošo ar Robert Shiller vardais.

Melvin Calvin (g.1911 m. balandžio 8 d. Saint Paul, MN – m., 1997 m. sausio 8 d. Berkeley, CA – amerikiečių biochemikas, emigranto iš Kalvarijos, Lietuvos, sūnus. 1961 m. buvo apdovanotas Nobelio premija chemijos srityje už fotosintezės tyrimus. Kartu su savo darbo grupe Californijos universitete tyrė, kaip augalai fiksuoja CO₂ ir kokios tuo metu vyksta biocheminės reakcijos. Jo garbei buvo pavadintas Calvin ciklas.

Andrzej Viktor „Andrew“ Schally – amerikietis endokrinologas. Jis gimė 1926 m. lapkričio 30 d. Vilniuje. Jo tėvas, brigados generolas Kazimierz Schally vadovavo Lenkijos prezidento Ignacy Moscicki kabinetui. Naciams okupavus Lenkiją 1939 m. rugsėjį, Schally šeima kartu su Lenkijos prezidentu, ministru pirmininku bei visu kabinetu pabėgo į tuometinę neutralią Rumuniją. Tuoj pat po karo 1945 m. Andrzej su savo tėvais bėgo per Italiją ir Prancūziją į Škotiją bei Angliją. Ten jis baigė mokslus. 1952 m. jis persikėlė į Kanadą ir po penkerių metų McGill universitete apgynė doktoratą endokrinologijos srityje. Tais pačiais 1957 metais jis išvyko į JAV ir įsidarbino Tulane universitete. 1962 m. Schally tapo JAV piliečiu. Daugelį metų jis dirbo Baylor College of Medicine Houston, TX. Už nuopelnus medicinoje Schally buvo įvertintas *honoris causa* daktaro laipsniu Krokuvos Jogailiečių universitete. Jis kartu su Roger Guillemain ir Rosalyn Sussman Yalow 1977 m. buvo apdovanotas Nobelio premija medicinos srityje.

Pirmasis iš Lietuvos kilęs Nobelio premijos laureatas buvo 1980 metais apdovanotas **Česlovas Milošas** (lenkiškai Czesław Miłosz; g. 1911 m. birželio 30 d.

Šetenuose, Surviliškio valsčiuje – m. 2004 m. rugpjūčio 14 d. Krokuvėje, Lenkijoje) – rašytojas, poetas, literatūros mokslininkas. 1920 m. Vilniuje mokėsi Žygimanto Augusto gimnazijoje, 1934 m. Vilniaus Stepono Batoro universitete baigė Teisės ir socialinių mokslų fakultetą, kur įgijo teisės magistro laipsnį. 1937 m. Česlovas Milošas persikėlė į Varšuvą, tenai praleido ir Antrąjį pasaulinį karą. 1945 m. Lenkijos diplomatinėje tarnyboje New Yorke prasidėjo Česlovo Milošo diplomatinė karjera. 1947 jis paskirtas Lenkijos kultūros atašė Washingtone. 1950 metais Milošas tapo pirmuoju Lenkijos ambasados Paryžiuje sekretoriumi, tačiau jau po metų, 1951 m., Česlovas Milošas nutraukė visus ryšius su sovietų okupuotos Lenkijos liaudies respublikos vyriausybe ir pasiprašė politinio prieglobsčio Prancūzijoje. 1953 m. jis apdovanotas Europos literatūros premija „Prix Littéraire Européen“. 1961 m. Milošas įsidarbino Berkeley, Californijos universiteto slavų kalbos ir literatūros katedros profesoriumi. 1970 m. tapo natūralizuotu JAV piliečiu. 1978 m. išėjo į pensiją. 2004 m. rugpjūčio 14 d., 93-iaisiais gyvenimo metais, Česlovas Milošas mirė savo namuose Krokuvėje, kur ir buvo palaidotas greta garbingiausių Lenkijos žmonių Krokuvos panteone, vienuolyne prie Šv. Mykolo bažnyčios, vadinamojoje Skalkoje (lenkiškai Skałka).

Aaron Klug (g. 1926 m. rugpjūčio 11 d. Želvoje, Lietuvoje) 1982 m.gavo Nobelio premiją chemijos srityje už kristalografinės elektroninės mikroskopijos išradimą ir jos svarbą nukleino rūgščių baltyminiams kompleksams tirti. Aaron Klug Želvoje pragyveno pirmuosius ketverius gyvenimo metus, vėliau jo šeima emigravo į Pietų Afriką. Studijuodamas Cape Town universitete jis gavo stipendiją mokslus tęsti Anglijoje. Savo doktoratą Klug apgynė 1953 m.Trinity koledže. Jis ilgus metus dirbo Londono universitete bei MRC molekulinės biologijos laboratorijoje Cambridge,1986 – 1996 m. buvo la-

boratorijos vedėjas. 2005 m. spalio 14 d. Aaron Klug garbei Želvoje atidengta skulptūrinė kompozicija – atversta knyga su lupa (autorius – želviškis V. Ramoška).

1985 m. šiuolaikinio defibriliatoriaus išradėjas **Bernard Lown** buvo apdovanotas Nobelio premija kaip vienas iš tarptautinio judėjimo „Pasaulio gydytojai prieš branduolinį karą“ vadovų. Jis gimė 1921 m. birželio 6 d. Utenoje, o 1935 m. su šeima išvyko į JAV. 1942 m. apgynė savo disertaciją „Multiple Alleles in Sex Determination of the Parasitic Wasp, Harboracon“ Maine universitete. Šio metu jis vadovauja Lown Cardiovascular Center Brookline, MA. Bernard Lown yra Harvard School of Public Health kardiologijos profesorius emeritas. Kartu su žmona Louise užaugino tris vaikus. Jo garbei buvo pavadintas tiltas, jungiantis Lewiston su Auburn, MN.

Lietuvių emigrantų anūkas amerikietis fizikas **David Morris Lee** (g. 1931 sausio 20 d. Rye, NY) 1996 m. kartu su Robert C. Richardson ir Douglas Osheoff pasidalino Nobelio premiją už fizikos tyrinėjimus – „discovery of superfluidity in helium-3“. Anksčiau dirbęs Cornell universitete, nuo 2009 m. profesorius David Morris Lee dėsto Texas A & M universitete.

Gertrude Belle Ellion (g. 1918 m. sausio 23 d. New Yorke – m. 1999 m. vasario 21 d. NC) – amerikietė biochemikė, farmakologė, išradėja. Jos tėvas imigravo iš Lietuvos į JAV 1912 m. Dirbdama viena ar kartu su George H. Hitchings, Ellion išradinėjo daug naujų vaistų, tarp jų *6-mercaptopurine* (kovojant su leukemija), *azathioprine* (naudojama organų transplantacijoms), *allopurinol* (krešuliui), *pyrimethamine* (maliarijos atvejui), *trimethoprim* (dėl meningito), *acyclovir* (ryšium su dervine – „herpes“) bei *nelarabine* (kovojant su vėžiu). 1998 m. Gertrude Belle Ellion tapo Nobelio premijos laureate už nuopelnus fiziologijos ir medicinos srityje. Nesukūrusi šeimos ir neturėjusi vaikų, panelė Ellion visada pa-

brėždavo, jog muzika – jos pagrindinis pomėgis.

Garsusis biologas **Sydney Brenner** (g.1927 m. sausio 13 d. Germiston, Pietų Afrikoje) – imigranto iš Lietuvos batsiuvio Morris Brenner sūnus. Kartu su H. Robert Horvitz ir John Sulston Sydney Brenner už fiziologijos ir medicinos tyrimus 2002 m. buvo apdovanotas Nobelio premija. Ryškių atradimų jis yra pasiekęs genetikos kodos bei kitose molekulinės biologijos srityse dirbdamas Medical Research Council Unit Cambridge, Anglijoje. Brenner taipogi yra Molecular Sciences Institute, Berkeley, Californijoje įkūrėjas.

Šiame numere – litvakas ir lietuvis

2013 metų Nobelio chemijos premija skirta trimis mokslininkams – litvakui **Michael Levitt**, Martin Karplus ir Arieh Warshel. Michael Levitt (g. 1947 m. gegužės 9 d. Pretoria, Pietų Afrikoje) – imigrantų iš Plungės sūnus. Iš profesijos – biofizikas, Stanfordo universiteto struktūrinės biologijos profesorius. Spalio 9 d. Švedijos karališkoji mokslų akademija paskelbė, kad jam ir jo kolegoms Nobelio premija skiriama „už sudėtingų cheminių sistemų daugiamačių modelių išplėtojimą“.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius laišku pasveikino Michael Levitt ir pakvietė jį atvykti į Lietuvą. „Nuoširdžiai sveikinu gavus 2013 metų Nobelio chemijos premiją – aukščiausią žmonių apdovanojimą mokslo srityje. Jūsų šeimos šaknys – Lietuvoje, todėl didžiujamės dėl Jūsų gyvenimo pasiekimų. Žavimės Jūsų nuoširdžiu ryšiu su Lietuva įvertinimu. Litvakų paveldo puoselėjimas ir įamžinimas yra labai svarbūs kuriant Lietuvos ateitį bei plėtojant Lietuvos ir Izraelio santykius. Leiskite Jus pakviesti aplankyti mūsų

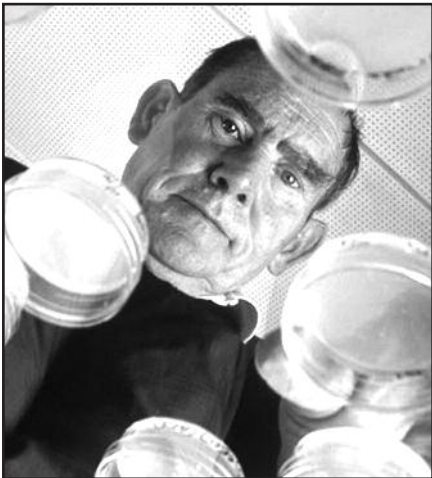
Nukelta į 6 psl.

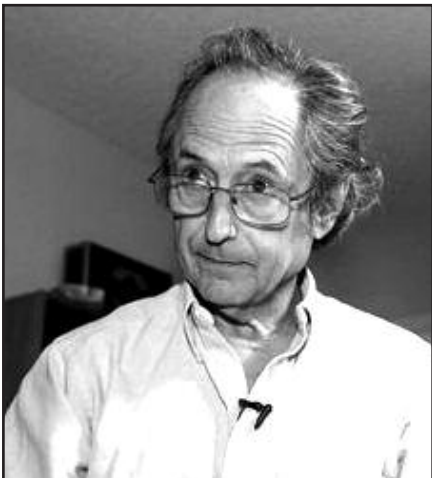
David Morris Lee

Gertrude Belle Ellion

Sydney Brenner

Michael Levitt

TELKINIAI

Puikius pietus paruošė šeimininkė Regina Greenhalgh.

Pirmoji Padėkos dienos šventė Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje.

R. Juškaitės-Švobienės nuotraukos

Su nauja tradicija: atšventėme Padėkos dieną Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje

Už ką esame dėkingi?

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Vieni turi savo šeimas, kiti esame vieniši. Tad Dievo Apvaizdos lietuvių parapija nusprendė suruošti pirmąją šioje parapijoje Padėkos dienos šventę. Buvusi Šv. Antano lietuvių parapija, Detroite, paskutiniuosius dvejus metus ruošė tokią šventę ir, kadangi ji visiems patiko, šiais metais, po abiejų parapijų susijungimo, buvo nuspręsta suruošti Padėkos dienos šventę Dievo Apvaizdos parapijoje.

Lapkričio 28-osios, ketvirtadienio, rytą susitikome su pirmuoju sniegu. Padėkos dienos šventė buvo pradėta šv. Mišiomis Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Padėkos šv. Mišias aukojo klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Pamokslas buvo apie padėką ir dėkingumą. „Šiandien yra Padėkos diena o ne pinigų diena“, – tarė kun. G. A. Jonikas. – Susirinkome pagarbinti Dievą ir Jo sūnų, mūsų atpirkėją, ir padėkoti už visas suteiktas malones“. Kun. Jonikas padėkojo už kunigystę, parapiją, geradarius, savo šeimą, draugus. Buvo padėkota už šį kraštą, gamtą, saulę ir lietų. Baigdamas klebonas kun. G. A. Jonikas palinkėjo visiems maldininkams

palaimos ir džiugios Padėkos dienos.

Parapijos kultūros centro priegangyje buvo pastatytas „Padėkos medis“. Buvo užklausta: „Už ką esame dėkingi?“ Parapijiečiai ir svečiai parašė, už ką jie yra dėkingi ir lapelius pakabino ant „Padėkos medžio“. Po to visi susirinko rudeniskais motyvais papuoštoje parapijos salėje. Kun. G. A. Jonikas sukalbėjo padėkos maldą ir palaimino vaises. O nuolatinė parapijos šeimininkė Regina Greenhalgh mums paruošė tradicinius Padėkos dienos JAV pietus: keptą kalakutą su įdaru, bulvių košę, daržovių, salotų bei pyragų. Degė kvepiančios žvakutės.

Nebuvo oficialios programos ar paskaitų. Atrodo, kad visi žinome apie JAV ir Kanadoje švenčiamą Padėkos dieną. Kanadoje ji atšvęsta – antrąjį spalio pirmadienį, o JAV – ketvirtąjį lapkričio ketvirtadienį. Taip pat turbūt žinome apie lietuvišką padėkos dieną – Šv. Martyno. Ji, skirtingai, nei Šv. Jurgio, buvo gyvulių į tvartus suvarymo diena. „Šv. Martynas tvartus uždaro, Šv. Jurgis juos atidarys...“ Tą dieną užbaigdavo bernų ir mergų samdymą, įvertindavo derlių, atpildavo javus ir atsiskaitydavo su kalviu, kerdžiumi. Vaišindavosi kuo riebesne kepta žąsimi. Klaipėdos kraštas lig šiol garsus savo kopūstiene su žąsiena. Pajūrio žmonės sakydavo: „Jei

per Šv. Martyną ant stalo jos būsia, visus metus nieko netrūksia.“

Kun. G. A. Jonikas pakvietė šio straipsnio autorę pasakyti tostą. Buvo padėkota visiems apsilankiusiems į pirmą šioje parapijoje Padėkos dienos šventę. Padėkota šeimininkei Reginai Greenhalgh už gausias vaises. Padėkota Rūtai Baublys, Sue Bubnelis ir Stasiui Šadeikai už visokeriopą talką. Palinkėta visiems gražių ir nuotaikingų Kalakutinių!

Po pietų mūsų gerbiamas ir visų mylimas klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas prisėdo prie kiekvieno parapiječio ir svečio pabendrauti. O po to klausėmės liaudiškų dainų. Vėliau dainavome ir patys! Buvo išdalinti dainų tekstai ir, kun. G. A. Jonikui užtraukus, jam pritarėme. Buvo linksma ir jauku. Dainavome senas liaudiškas dainas: „Ar aš tau, sese, nesakiau“, „Jei tu būtum žuvytėlė“, „Baltos burės plazda“ „Daug, daug dainelių“ ir „Žemė Lietuvos“.

Po to buvo atneštas „Padėkos medis“, ir šių eilučių autorė perskaitė už ką susirinkusieji yra dėkingi: už šeimą, sveikatą, draugus, gyvybę, parapiją, kunigėlį, kalakutą, geradarius, lietuviybę, naujus namelius ir Reginas (šeimininkę ir šios šventės organizatorę).

Baigėme Padėkos dienos šventę su gera nuotaika, šypsenomis ir dėkingumu Dievui, Tėvynei bei savo parapijos šeimynėlei! Esame dėkingi ir džiaugiamės viskuo ką turime. Tikėkimės, kad ir kitais metais tęsime šią gražią naują tradiciją.

ALIAS susitikimas su plk. J. Kačergiumi

ALIAS valdyba su pranešėju. Iš kairės: Rimantas Gurauskas, Rima Vilutienė, Birutė Mickevičienė, gynybos atašė JAV plk. Juozas Kačergius, Vilma Jarulienė, Aurelija Dobrovolskienė, Teodoras Rudaitis. Rengėjų nuotr.

Aurelija Dobrovolskienė

Š. m. lapkričio 16 d. Lemonte vyko Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) susirinkimas, kuriame pagrindinis pranešėjas buvo LR gynybos atašė plk. Juozas Kačergius. Prieš paskaitą prisiminėme prieš 10 metų amžinybėn iškėliavusį buvusį Pasaulio lietuvių in-

žinierių ir architektų sąjungos (PLIAS) pirmininką, ALIAS patriarchą, Mokslo ir kūrybos simpoziumų pradininką bei aktyvų dalyvį, Medininkų pilies atstatymo idėjos puoselėtoją bei fondo steigėją, architektą a. a. Albertą Kerelį. Tylos minute pagerbėme jo ir kitų per paskutiniuosius metus mus palikusią Sąjungos narių atminimą.

Susirinkimui geriausius linkėjimus perdavė

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio
papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

**Skaitykite
„Draugą“ greičiau!**

Aurelija Dobrovolskienė plk. Juozui Kačergiui įteikia ALIAS išleistą knygą „Medininkai“.

kitas daug nusipelnęs ALIAS veikėjas, a. a. A. Kerelio bendražygis, buvęs PLIAS valdybos narys, jau užsidariusio žurnalo „Technikos žodis“ sėkmingas redaktorius, architektas Vytautas Peseckas. Lapkričio 5 d. jis atšventė garbingą jubiliejų, 90-tąjį gimtadienį. Su a. a. A. Kereliu jie buvo ne tik bendraminčiai, bet ir labai kūrybingos, meniškos asmenybės, su savo dailės darbais dalyvavę ALIAS 2002-aisiais suruoštoje meno ir kūrybos parodoje. Jubilias Vytautas Peseckas parodos atidaryme pristatė ir savo poeziją.

ALIAS susirinkimuose karinė tema ne naujiena. 1998 m. Balzeko muziejuje vykusiame susirinkime, pranešimą tuo metu itin aktualia tema „Lietuva ir NATO“, skaitė tuometinis gynybos atašė JAV Valdemaras Sarapinas. 1999 m. ALIAS valdybos ir jos nario Rimanto Gurausko pastangomis buvo pristatyta nuotraukų paroda „Lietuvos kariuomenė“. Ši kartą norėjome sužinoti, kuo gyvena jau NATO nare tapusios mūsų Tėvynės kariškiai, kokiose tarptautinėse misijose dalyvauja, su kokiomis problemomis susiduria. Prelegentas buvo paruošęs pilną, labai aiškiai, konkrečiai, kaip ir dera kariškiui, išdėstytą, vaizdžiomis skaidrėmis iliustruotą Lietuvos ir jos kariuomenės istoriją nuo seniausių laikų, nepriklausomybės kovų iki dabartinės Lietuvos kariuomenės misijų. Po paskaitos pasipylė klausimai, į kuriuos gynybos atašė noriai ir išsamiai atsakinėjo. Klausimams, atrodo, nebus galo, teko pasiūlyti pratęsti diskusijas prie valdybos paruoštų išradingų vaišių. Čia pat galima buvo pavartyti plk. J. Kačergiui atvežtus kariuomenės fotografijų albumus ir lankstinukus, o taip pat ALIAS leidinius. Susitikimas praėjo labai įdomiai, jaukiai, šeiminiškai ir šventiškai. Po paskaitos jubiliejinio gimtadienio proga valdyba pasveikino ALIAS pirmininkę Aureliją Dobrovolskienę.

Atsidėkodama už puikią paskaitą, nuoširdų bendravimą ir savo bran- gaus laiko nepagailėjimą, ALIAS valdyba padovanojo plk. J. Kačergiui knygą „Medininkai“, kuri išleista jubilio Vytauto Pesecko pastangomis ir yra gražus a. a. Alberto Kerelio bei kitų ALIAS narių veiklos, rūpinantis Medininkų pilies atstatymu, metraš- tis.

Dėkojame Ritonei Rudaitienei ir Rimantui Dirvoniui, parodžiusiems plk. J. Kačergiui ir jo šeimai – žmonai bei dviem sūneliams – Pasaulio lietu- vių centrą.

New Yorko moksleiviui iš Lietuvos įteiktas apdovanojimas už geriausią trumpametražinį filmą

Iš k.: M. Hodes, V. Sarapinas, R. Murmokaitė, I. Luneckaitė, D. Michaels, J. Torrent ir H. Mezoui.

Marijai Inesai Luneckaitėi – abiturientei iš Molėtų gimnazijos gruodžio 5 d. New Yorko Paley žiniasklaidos centre (Center for Media in New York) įteiktas jaunimo video filmų festivalio „PLURAL+Humanity-Without-Borders Foundation“ laureatės prizas. Jos filmuką „Visi lygūs“ tarptautinė žiuri išrinko tarp 25 geriausių iš šiais metais festivaliui pateiktų 254 video filmų iš 71 šalies. Išskilmėse dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas. Sveikindamas laureatę, V. Sarapinas pažymėjo, jog šis projektas yra nuostabus pavyzdys, kaip reikia įtraukti jaunimą į globalių pasaulio problemų sprendimą. „Mūsų jauni žmonės yra tikrai nuostabūs bei išmintingi, kas mums visiems teikia viltį, jog ateityje visi drauge sugebėsime mažinti įtampą ir stiprinti ryšius tarp įvairių skirtingų pasaulio kultūrų“, – sakė jis.

David P. Michaels, „Humaniškumas be sienų“ fondo (Humanity-Without-Borders Foundation) prezidentas, įteikdamas apdovanojimą Inesai Luneckaitėi sakė: „Mes niekada neturime leisti žmonijai pamiršti mūsų bendro paveldo, o mūsų ateitis glūdi mūsų žmogiškume.“

Inesa padėkojo fondui ir jos prezidentui už apdovanojimą. Ji taip pat išreiškė padėką PLURAL + filmų festivaliui, kuris suteikė unikalią galimybę pasiūsti prasmingą video žinutę pasauliui. „Aš labai laiminga, kad mano idėjos, mintys apie kultūrinę netoleranciją buvo išgirstos ir įvertintos globaliame kontekste. Dalyvavimas šiame festivalyje man yra ne tik nuostabi galimybė įgyti vertingas žinias ir patirtį, tačiau kartu ir didžiulis tolesnis įkvėpimo ir motyvacijos šaltinis kūrybai“, – sakė ji.

Iškilmių išvakarėse, gruodžio 4 d. Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke buvo surengtas iškilmingas M. I. Luneckaitės pagerbimo vakaras, kuriame dalyvavo ambasadorė, nuolatinė Lietuvos atstovė Jungtinėse Tautose Raimonda Murmokaitė, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas, Jungtinių Tautų civilizacijų aljanso atstovai: Michael Hodes, Civilizacijų aljanso direktorius, David P. Michaels, „Humaniškumas be sienų“ fondo prezidentas, Chaim Litewski, Jungtinių Tautų televizijos vadovas, Jordi Torrent, JT Civilizacijų aljanso projektų vadovas, Dr. Hanifa Mezoui, JT Civilizacijų Aljanso aukščiausiojo atstovo patarėja.

Renginio metu V. Sarapinas pasveikino laureatę ir jos mamą, garbingus svečius iš Jungtinių Tautų bei gausiai susirinkusius vakaro dalyvius.

„Marijos Inesos apdovanojimas yra labai svarbiu šių metų momentu. Tik prieš kelias dienas buvo minima tarptautinė neįgaliųjų diena, gruodžio 10 d. minėsime tarptautinę žmogaus teisių dieną. Minime ir kovos prieš lyčių prievartą dieną. Visa tai mus skatina propaguoti lygybę, žmogaus teises ir pagarbą žmogaus orumui“, –

sakė R. Murmokaitė.

Jaunimo video filmų festivalis PLURAL + yra rengiamas nuo 2009 metų. Tai bendras Jungtinių Tautų Civilizacijų aljanso, Tarptautinės migracijos organizacijos projektas, kuriame dalyvauja ir daugelis kitų tarptautinių partnerių. Jauni žmonės iš viso pasaulio nuo 9 iki 25 metų amžiaus yra kviečiami siūsti originalius ir kūrybingus trumpus (iki 5 min.) video filmus emigracijos, migrantų integracijos, žmogaus teisių ir socialinės įtraukties temomis. Filmus vertina tarptautinė žiuri trijose 9–12, 13–17 ir 18–25 metų amžiaus kategorijose.

Geriausių filmų sąrašė taip pat Kenijos, Indijos, Prancūzijos, Meksikos, Indonezijos, Kanados, Australijos, Portugalijos, Peru, Austrijos, Afganistano, Libano, Graikijos, Bahreino, Kataro, Haičio, Norvegijos, Kolumbijos, Moldovos, Ispanijos, Taivano ir Jordanijos jaunųjų kūrėjų darbai.

Šis festivalis jauniems žmonėms suteikia tribūną savo žodžiais ir vaizdais pasisakyti ką jie galvoja apie migraciją bei įvairovę ir suteikia unikalią galimybę būti girdimiems visame pasaulyje. Prizus laimėję filmai yra rodomi įvairiose pasaulio televizijos kanaluose, internete, konferencijose, renginiuose. Projektas remiasi tvirtu ištikimumu, kad jaunimas iš tiesų yra galingas ir kūrybingas socialinių pokyčių veiksnys.

Jungtinių Tautų Civilizacijų aljansas yra Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus globojama iniciatyva, įkurta 2005 m., kurio pagrindinės iniciatorės buvo Ispanija ir Turkija. Šiuo metu Aljansui priklauso 138 pasaulio valstybės ir tarptautinės bei regioninės organizacijos.

Lietuva yra Jungtinių Tautų Civilizacijų Aljanso narė nuo 2006 m.

Šios Jungtinių Tautų iniciatyvos pagrindinė misija – sutelkti bendrus veiksmus skatinant tarpkultūrinį dialogą ir bendradarbiavimą tarp valstybių, žmonių ir bendruomenių. Aljanso tikslas – civilizacijų, tautų, kultūrų pažinimas, jų supratimas, santarvė ir sugyvenimas be įtampų kultūriniu pagrindu, diskriminacijos ir ksenofobijos. Aljansas siekia, kad būtų išvengta poliarizacijos ir ekstremizmo ir ypatingai akcentuoja santykių tarp Vakarų ir Islamo visuomenių gerinimą.

Pagrindinės Aljanso tarpkultūrinio dialogo veiklos sritys: švietimas, žiniasklaida, migracija ir jaunimo reikalai.

Fondas „Humaniškumas be sienų“ (Humanity-Without-Borders Foundation) <http://www.humanitywithoutbordersfoundation.org/> išrinkęs lietuvių laureatę yra švietimo fondas, kurio veikla siekia įgyvendinti humaniškumo principus, atidaryti duris iniciatyvoms, susijusioms su konfliktų sprendimu ir rasinių, tarpreliginių įtampų mažinimu.

LR generalinio konsulato New Yorke info ir nuotr.

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ“!

Rūta Šepetys – Balzeko muziejaus metų žmogus

Atkelta iš 1 psl.

Lilija Sadauskaitė pasakojo, kad „Between Shades of Gray“ jai padėjo išsivaizduoti Sibiro kančias kur kas vaizdžiau, nei buvo tėvų ar lituanistinių mokyklų mokytojų papasakota. Knyga ją tiek paveikė, kad ji ją aprašė savo gimnazijos anglų kalbos mokytojai, kuri nustebino lietuvių tautos pergyventi žiaurumai. Jam pasiūlius, knyga buvo įvesta į gimnazijos skaitomų knygų sąrašą. „Aš apsidžiaugiau sužinojusi, kad mūsų istorija nebus užmiršta“, – kalbėjo Lilija. „Esu be galo dėkinga rašytojai Rūtai Šepetys, aprašiusiai mūsų protėvių sunkumus ir turėjusiai drąsos papasokoti jaunimui tai, ko kiti nedrįso pasakyti.“

Nerijai Čuplinskaitei knygą padovanojo jos močiutė, knygos pradžioje įrašiusi ištremtų į Sibirą gimių sąrašą. „Aš perskaičiau šią knygą ne vieną, ne du, bet tris kartus. Ši istorija turėjo būti parašyta, ir tokie kaip aš turėjome ją perskaityti“, – sakė Nerija.

Mergaitėms pasisakius, Stanley Balzekas III įteikė Rūtai Šepetys Balzeko muziejaus žymenį.

Rašytoja nepasakojo apie pačią knygą, bet apie knygos įtaką įvairiuose kraštuose. Knygos didžiausi puoselėtojai, šalia pabaltiečių, yra mokytojai ir bibliotekų darbuotojai, kurie susižavi knyga, ją siūlo, įtraukia į skaitytinų knygų sąrašus. Pasak autorės, knyga įtraukta į 27 JAV valstijų mokyklų programas. Įdomiai autorė pasakojo, kaip įvairiuose kraštuose knyga yra pristatoma jaunimui. Pvz. Prancūzijoje, knyga atskleidžia tapatybės problemą – kiek galima žmogų menkinti, kol jis praranda savo identitetą, Ispanijoje knyga naudojama mokytį dėkingumo, jausti pasitenkinimą, kad gerai gyvena. Jungtinėje Karalystėje knyga moko patriotizmo, o Japonijoje, kur dar dorojimasi su kariuomenės padarytais žiaurumais karo metu, knyga moko būti drąsiais, bet užjaučiančiais. Pasak autorės, „Between Shades of Gray“ buvo išversta ir į persų kalbą, bet Irane yra laikoma

Rūta Šepetys su ja pristačiusiomis Merisa Sadauskaite, Lilija Sadauskate ir Nerija Čuplinskaite.

nelegali knyga. Paklausus leidėjo, kodėl Irane iš vis ši knyga būtų kam įdomi, jis atsakė, kad ten neva yra susidomėjimas „Baltijos keliu“. „Taigi matote, Lietuvos istorija yra naudojama mokytį drąsos, išlikimo, patriotizmo, istorinės atsakomybės, dėkingumo. Mūsų istorija moko visą pasaulį“, – kalbėjo autorė.

Balzeko muziejaus laureatė dar papasakojo įdomų reiškinį: iš 46 šalių, išleidusių „Between Shades of Gray“, 20 knygą siūlo tik suaugusiems, laikydami, jog aprašyti žiaurumai yra netinkami skaityti paaugliams. Šią temą autorė iškėlė viename susitikime su gimnazistais, ir iš vienos keturiolikmetės sulaukė tokio atsakymo: „Mano močiutės virtuvėje kabo lentelė, ant kurios parašyta: ‘Iš kur išmoksime kantrybės ir drąsos, jei tikrai patirsime džiaugsmą?’ Todėl turime studijuoti ir skaudžius įvy-

klius.“ Rūta Šepetys baigė savo kalbą šiais žodžiais: „Šie jauni skaitytojai giliai mąsto, jie yra jautrūs, jie yra mūsų ateitis. Nors mes rūpinamės savo at-

LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas sveikina Rūtą Šepetys, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus apdovanotą 2013 m. „Metų žmogaus“ žymeniu.

eitimi, mes esame apibrėžti savo praeities. Aš esu dėkinga, kad galiu rašyti istorinę grožinę literatūrą – istorija mus dalija, bet knygos skaitymas ir didina supratimą, ir mus vienija. Studijuodami tragiškus istorijos momentus, mes kuriam viltį, jog ateitis bus teisingesnė.“

Po kalbų laureatė pasveikino Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Jis pastebėjo, kad Rūta Šepetys, per savo parašytą knygą, tapo viena iš efektyviausių Lietuvos diplomatų. Konsulas ją apdovanojo Lietuvos Europos Sąjungos pirmininkavimo proga pagaminta skarele, kuri įteikiama aukščiausiems valstybių vadovams ir pareigūnams.

Jau 47 metus Balzeko lietuvių kultūros muziejus kasmet pagerbia vieną asmenį, pasižymėjusį savo nuopelnais lietuvių tautai. Tarp daugelio kitų nusipelnusių lietuvių buvo pagerbti dr. Audrius Plioplys, dr. Linas Sidrys, amb. Stasys Lozoraitis, amb. Gintė Damušytė, prel. dr. Juozas Prunskis ir tėvas Antanas Saulaitis, SJ.

Lietuvos indėlis į Nobelio premijų aruodą

Atkelta iš 3 psl.

šalį, susitikti su Lietuvos mokslininkais ir aptarti galimą bendradarbiavimą. Man bus garbė susitikti su Jumis Lietuvoje“, – rašoma Lino Linkevičiaus sveikinime.

Michael Levitt kartu su šeimos nariais Lietuvoje jau lankėsi 2001 m. Michael Levitt pusbrolis Abel Levitt su žmona Glenda itin daug nuveikė įsteigiant Tolerancijos centrą Plungės „Saulės“ gimnazijoje, įamžinant su naikintos Plungės žydų bendruomenės atminimą.

Robert James Shiller (g. 1946 m. kovo 29 d. Detroite) – JAV ekonomistas, akademikas, populiarius ekonomikos ir finansų knygų autorius. Jo seneliai – tiek iš mamos, tiek ir tėvo pusės – imigrantai iš Lietuvos. Nuo 1980 metų profesorius Shiller yra Nacionalinio ekonomikos tyrimų biuro (National Bureau of Economic Research) asocijuotasis narys, šiuo metu užima profesoriaus pareigas Yale universitete. Jis taip pat yra vienas iš investicijų val-

dymo kompanijos „Macro Markets, LLC“ įkūrėjų bei vyriausių ekonomistų. Robert Shiller yra didžiausią įtaką turinčių pasaulio ekonomistų šimtu.

Ekonomistas 1967 m. bakalauro studijas baigė University of Michigan, o 1972-aisiais ten apgynė daktaro

Robert James Shiller

laipsnį. Robert Shiller nemažai rašė finansų bei nekilnojamojo turto rinkų elgsenos temomis. Jo knyga „Macro Markets“ pelnė Paul A. Samuelson apdovanojimą. Analizuodamas JAV akcijų rinką ekonomistas didelį dėmesį skyrė kompanijų mokamiems dividendams. Jis argumentavo, jog racionali investicija ir reali akcijos kaina turi būti pagrįsta galimais ateities dividendais. Jo keliamas hipotezes patvirtino 1987 metų akcijų rinkos griūtis, kuri parodė, jog didelė dalis investicijų yra pagrįsta ne skaičiavimais, o emocijomis.

Apie 1991 metus drauge su bendradarbiais Robert Shiller pradėjo analizuoti nekilnojamojo turto rinką, jos kainų tendencijas ir sukeliamus ekonomikos „burbulus“. Atliktų analizių bei išvalgų pagrindu buvo sukurtas indeksas, parodantis JAV būsto kainų pokyčius („Standard & Poor's Case-Shiller House Price Index“). Iki šiol šis indeksas yra skelbiamas kiekvieną mėnesį ir turi įtakos valiutų kursų svyravimams.

Robert Shiller kartu su Eugene Fama bei Lars Peter Hansen buvo paskelbtas 2013 m. Nobelio premijos laureatu ekonomikos srityje.

Deja, latvis, ne lietuvis...

1991 m. Nobelio literatūros premiją gavo **Nadine Gordimer** už apartheido skaldymą plunksnos jėga. Gimusi 1923 m. lapkričio 20 d. Springs Gauteng kasyklų apylinkėse netoli Johannesburgo, Afrikoje, Nadine Gordimer yra pagarsėjusi rašytoja ir politinė aktyvistė. Pati gan ilgai save laikė litvakų palikuone, tačiau betyrinėdama savo šeimos genealogiją, suprato, kad klydo. Andrew Vogel Ettin savo knygoje „Betrayals of the Body Politic: The Literary Commitments of Nadine Gordimer“ (Charlottesville: University Press of Virginia, 1993) 29–30 puslapiuose tvirtina, jog „nepaisant to, kad ji savo tėvą laikė lietuviu, neseniai paaiškėjo, kad jis – laikrodininkas – gimė ir dirbo Rygoje, ir dabar savo tėvą laiko latviu“.

LIETUVA IR PASAULIS

Susitiko kovotojai už žmogaus teises

Žmogaus teisių gynėjai Vilniuje.

G. Savickio nuotr.

Vilnius (ELTA) – Kubos judėjimo „Moterys baltais drabužiais“ vadovė Berta Soler teigia, kad Lietuva, palyginti su jos gimtąja šalimi, yra tobula valstybė žmogaus teisių atžvilgiu. Į Andrejaus Sacharovo ir jo vardo premijos paminėjimą Vilniuje atvykusi Kubos žmogaus teisių gynėja pasakojo, kad šioje šalyje ne vien kvepia cigarais ir mėgaujamasi saule. Būtent B. Soler vedamos „Moterys baltais drabužiais“ 2005 m. gavo A. Sacharovo premiją, Europos Parlamento skiriamą už nuopelnus žmogaus teisių srityje. Tuo tarpu vienas iš Baltarusijos opozicijos

vadovų, taip pat A. Sacharovo premijos laureatas Aliaksandras Milinkevičius kalbėjo, kad kaimyninė šalis paskutine Europos diktatūra imta vadinti rečiau ne dėl to, kad žmogaus teisių padėtis ten pagerėjo, bet todėl, kad panašiu – autoritariniu – keliu pasuko dar kelios buvusios Sovietų Sąjungos valstybės. Valdžia sukūrė nuolatinio gąsdinimo sistemą. A. Milinkevičius sakė, kad didžiausias Baltarusijos skirtumas nuo kaimyninių Baltijos šalių yra tas, jog SSRS metu ji buvo sovietizuota bei nutautinta.

Vilniuje veikė švietimo paroda „Mokykla 2013“

Vilnius (Bernardinai.lt) – Gruodžio 6 d. Litexpo parodų ir kongresų centre atidaryta trečiąją nacionalinę švietimo parodą „Mokykla 2013“. Modernios technologijos, milžiniškas naujos informacijos srautas, naujos knygos ir kompiuterinės programos skatina mokyklą atsinaujinti. Tačiau jokios technologijos nepakeis gero mokytojo. Iš tiesų švietimo sistema stengiasi žengti kartu su technologijų pažanga. Švietimo ir mokslo ministras Dainius

Pavalkis sakė, kad ministerija ypač skatina domėtis gamtos mokslais. Europoje matyti polinkis rinktis socialinius mokslus vietoje fizikos, chemijos, biologijos. O darbo rinka laukia būtent šių sričių specialistų. Tris dienas trukusioje parodoje vyko daugiau nei 100 renginių, kuriuose pristatytos naujausios mokymo tendencijos ir inovatyvių technologijų naudojimas ugdy-me.

Neranda, kas remontuotų sovietines skulptūras

Vilnius (BNS) – Vilniaus savivaldybė skelbia naują konkursą prieštaringai vertinamoms sovietinėms Žaliojo tilto skulptūroms sostinėje remontuoti. Ankstesnis konkursas, paskelbtas rugpjūtį, buvo pratęstas penkis kartus, tačiau vienintelis gautas pasiūlymas buvo atmestas. Žaliojo tilto skulptūros, ant kurių matomi sovietiniai simboliai, oficialiai yra saugomas kultūros paveldo objektas. Vienoje iš skulptūrų, karių laikomos vėliavos smaigalyje, vaizduojamas sovietinis

simbolis kūjis su pjautuvu. Dabartinio Žaliojo tilto projektą parengė tuometinio Leningrado projektavimo institutas, tiltą pastatė rusų kariuomenės inžinierinis dalinys. 1952 m. tiltas papuoštas keturiomis kareivio, darbininkų, valstiečių ir studentų skulptūromis. Kritikai sako, kad skulptūros yra sovietinės propagandos dalis ir žeidžia žmones, kovojusius už Lietuvos išsivadavimą iš sovietų okupacijos.

Bandys prastumti Estrelas rezoliuciją

Briuselis (Tiesos.lt) – Gruodžio 10 d. Europos Parlamente vėl bus balsuojama dėl vadinamosios „Estrelas rezoliucijos“. Šią portugalų europarlamentarės Editos Estrelas pateiktą rezoliuciją dėl „Lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių“ spalio 22-ąją balsų dauguma parlamentarai gražino tobulinti. Joje teigiama, kad ne tėvai yra pirmieji ir svarbiausi savo vaikų ugdytojai, kad abortas yra visuotinė žmogaus teisė, nors nei tarptautinėje, nei nacionalinėje valstybių narių teisėje tokia „teisė“ neįtvirtinta, dar daugiau – ji prieštarauja Europos Žmogaus

teisių konvencijai ir visiškai nedera su kiekvieno žmogaus teise į gyvybę. Priėmus šią rezoliuciją ES šalys narės būtų raginamos užtikrinti, kad lytinis švietimas būtų privalomas visiems vaikams bei paaugliams, atsižvelgiant į skirtingų lyčių poreikius (pavyzdžiui, patirti seksualinių potyrių mas-turbuojantis vaikai būtų mokomi nuo ketverių metų). Pirmąkart balsuojant dėl šios rezoliucijos, jai pritarė trys mūsų atstovai Europos Parlamente: Justas Vincas Paleckis, Vilija Blinkėvičiūtė ir Leonidas Donskis, kiti balsavo prieš arba susilaikė.

Kijeve tęsiasi piliečių protestai

Kijeve nesibaigia demonstracijos.

Scanpix nuotr.

Kijevas (BNS) – Kijevo gatvėse tęsiasi protestai, kur žmonės reikalauja Vyriausybės atsistatydinimo. Daugelis ukrainiečių įsiutę, kad Prezidentas atsisakė pasirašyti asociacijos sutartį su Europos Sąjunga, dėl ko ištisus metus vyko derybos. Gruodžio 8 d. į gatves išėjo apie 200,000 žmonių. Demonstracijų vadovai iškėlė tris sąlygas pradedant bet kokiais derybais su Prezidentu V. Janukovyčiumi: atstatydinti jo vyriausybę, paleisti per susirėmimus Kijeve suimtus protestuotojus ir nubauti tuos, kurie smurtavo prieš taikius piliečius gatvėse. Rusija sako, kad priartėjo prie susitarimo su Ukraina dėl mažesnių dujų kainų po V.

Janukovyčiaus susitikimo su Vladimiru Putinu Sočyje. Buvo manoma, jog V. Janukovyčius su V. Putinu kalbės dėl Ukrainos prisijungimo prie Maskvos vadovaujamos muitų sąjungos. Abi šalys teigia, kad tuo klausimu kalbėta nebuvo. Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pavaduotojas politiniais klausimais Jeffrey Feltman pakvietė Ukrainos valdžią susilaikyti nuo jėgos naudojimo ir dialogo būdu mažinti susidariusią įtampą. Kijeve JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Bill Burns taip pat kvietė Ukrainos valdžią nenaudoti jėgos bei išreikškė palaikymą protestuojantiems opozicijos vadovams.

Popiežius Pranciškus apie Kristaus skelbimą skaitmeninėje eroje

Vatikanas (Bernardinai.lt) – Gruodžio 5–7 d. Vatikane vyko Popiežiškosios pasauliečių tarybos plenarinė sesija. Jos tema buvo „Kristaus skelbimas skaitmeninėje eroje“. Sesijos dalyvius priėmė popiežius Pranciškus, kuris pažymėjo, kad turint omenyje veikimą skaitmeniniame pasaulyje, kalbama apie veikimą ypač

tarp jaunuolių, kuriems skaitmeninis tinklas jau yra tapęs natūralia aplinka. Internetas yra plačiai paplitęs ir nuolat kintantis, nuolat iš naujo priimenantis klausimą apie tikėjimo ir kultūros santykį. Tarp skaitmeninės komunikacijos teikiamų galimybių vertingiausia yra, anot popiežiaus, Evangelijos skelbimas.

Diplomatija su Iranu turi remtis karine galia

Manama (BNS) – Diplomatiją su Iranu turi palaikyti JAV karinė galia, Pentagono vadovas Chuck Hagel pareiškė, kreipdamasis į Amerikos sąjungininkus Persijos įlankos regione, nerimaujančius dėl susitarimo su branduolinę programą vykdančiu Teheranu. Ch. Hagel patikino, kad JAV kariuomenė pasiruošusi toliau laikyti 35,000 savo karių Persijos įlankos regione, taip pat daug karo laivų ir lėktuvų, nors neseniai buvo sudaryta preliminarinė sutartis dėl Irano branduolinės programos suvaržymo. Kalbėdamas per saugumo konferenciją Bahreine, JAV gynybos sekretorius sakė, jog tarpinė sutartis su Iranu

buvo verta rizikos, tačiau pažymėjo, kad Vakarų šalių diplomatija neturėtų būti klaidingai suprantama. Siekdamas nuraminti sąjungininkus Persijos įlankos regione, sunerimusius dėl Amerikos diplomatinio suartėjimo su Iranu, Ch. Hagel pažymėjo, kad šiame regione išliks stiprios JAV karinės pajėgos. JAV pajėgas sudaro 10,000 armijos karių, ginkluotų tankais ir atakos sraigtasparniais „Apache“, apie 40 laivų, tarp jų viena lėktuvnešio taktinė grupė, priešraketinės gynybos sistemos, modernus radaras, žvalgomieji bepiločiai lėktuvai ir naikintuvai, kurie parengti nedelsiant reaguoti į grėsmes.

Vokietijos Prezidentas nedalyvaus Sočio olimpiadoje

Berlynas (BNS) – Vokietijos prezidentas Joachim Gauck boikotuoja žiemos olimpinės žaidynes Sočyje ir kitų metų pradžioje nevyks į šį miestą Rusijoje. Kaip rašo „Der Spiegel“, šitaip J. Gauck apsisprendė protestuodamas prieš žmogaus teisių pažeidimus ir tyčiojimąsi iš opozicijos politikų. Žurnale pažymima, kad apie šį J. Gauck sprendimą Rusijos vyriausybė buvo informuota praėjusią savaitę.

Prezidento atstovė Ferda Ferudastan patvirtino šį Prezidento sprendimą. J. Gauck, aštriai kritikuojantis žmogaus teisių būklę Rusijoje, dar nėra buvęs šioje šalyje nuo 2012 m. kovo, kai buvo išrinktas prezidentu. Anų metų liepą planuotas susitikimas su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu neįvyko, matyt, dėl darbų tvarkaraščio. Beje, pernai J. Gauck vyko į Londoną stebėti olimpinį ir parolimpinių žaidynių.

ŠVENTADIENIS

Dovana Jam ir sau

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

Ne ryškiai degančios spalvingų eglų girliandos, akis režiančios parduotuvių vitrinose reklamos, didžiulės kai kurių prekių nuolaidos ir tik kartą per metus atėjimas su šeimynykščiais į šv. Kūčių vakaro pamaldas išreiškia didžiosios Kalėdų šventės prasmę, bet Kristaus gimtadienio šventės šventimą geriausiai apibūdina mūsų paprastas, natūralus, kasdienis ruošimasis padovanoti Viešpačiui tokią dovaną, kurios pirmiausia ne Jam reikia, bet mums patiems.

Per Adventą mūsų uolesnės pastangos maldingai apmąstant skaityti Dievo žodį ar kitą Šventosios Dvasios patepimu alsuojančią knygą, atsipirks šimteriopai, nes ne tik suteiks naujos malonės impulsą drąsiau tikėti antgamtinių dalykų tikrumu, bet asmeniškai pajusime tam tikrą veržlesnę vidinę paskatą ramiai, nuosekliai bei ištikimai veikti kasdienybėje remiantis augančiu širdyje tikėjimu. Atsiras labiau juntamas troškimas su kitais dalintis tuo, ką esame gavę iš Dievo. „Kai tavieji žodžiai buvo man duoti, juosius ryte prarijau, – tavasis žodis atnešė man džiaugsmą ir širdies linksmybę, nes aš tapau Tavo, Viešpatie, Galybių Dieve!“ (Jer 15, 16).

Kai savyje laisviau leisime veikti Dievo Dvasiai, viską iš šaknų atnaujinančiai gyvybės Kūrėjai, tada samanomis apžels šv. Jono Krikštytojo minimas kirvis, nes nebebus blogų medžių, kurie iškirsdinami ir metami į ugnį (žr. Mt 3, 10). Dieviškos šviesos apšviestas žmogus nekliudomai matys savyje vis dar ataugančias kai kurių nuodėmingų piktžolių atžalas ir, nelūkuriuodamas, kol jos, apvijusios jo kaklą, pradės jį smaugti, pats imsis darbo – ryžtingai kapos tuos svetimkūnius ir bodėsis jų... Jis suvoks, kad per maldą ir tikėjamą pasinėrimas į maloningą Viešpaties Dvasios ugnies kaitrą (žr. Mt 3, 11) ne tik iš pagrindų gydo bei išskaistina jo vidų, bet taip keičia jo charakterį, kad jis nejučiomis vis daugiau įgyja paties Aukščiausiojo panašumo bei Jo savybių.

Vienas žmogus buvo giliai įklimpęs į alkoholizmą, žmonos ir vaikų gyvenimą pavertęs pragaru. Vieną vakarą jį pakvietė į susitikimą, kuriame buvo skaitoma Biblija. Išgirdęs vieną Šventojo Rašto sakinį, jis pajuto kūną užliejusį karštį ir suprato, kad pagijo. Po to kaskart jausdamas pagundą išgerti, skubėdavo atsiversti tą patį Biblijos puslapį ir vis iš naujo įgaudavo jėgų, kol galiausiai visiškai išgijo. Kai pasakodamas apie šią savo patirtį išpažino, kuris buvo tas lemtingas sakinyš, jo balsas drebėjo iš susijaudinimo ir strigo gerkelėje. Tai buvo Giesmių giesmės eilutė, sakanti: „Skonėsimės tavo meile labiau negu vynu“ (Gg 1, 4).

Tai ypatinga žmogaus viduje įvykusi antgamtinio gailestingumo transformacija, kai jis atvirai širdimi sugėrė Šventojo Rašto žodžius ir, kovodamas, atmesdavo demoniškas pagundas grįžti į pražūtingo alkoholizmo kelią. Kas trukdo pavieniams mūsų dvasininkams, pernelyg dažnai mėgstantiems kilnoti taurelę, savo vidumi priimti visa gydantį Dievo žodį (žr. Išm 16, 12), išsivaduoti iš šios, kartais vos pakeliamos vergystės jungo ir su savo Mokytoju pradėti tikrai kupiną džiaugsmingos laisvės gyvenimą Jame? Pasitaiko, kad genealoginiame giminės medyje dar būna sunkiai gydymui pasiduodančių įsisenėjusių šios ligos žaizdų ar yra jų įkyrių liekanų (nes alkoholiu piktnaudžiavo arba tai dabar daro, pavyzdžiui, kai kurie giminaičiai ar net namiškiai), kurios veikia kunigo pasąmonę, ir jis, būdamas silpnos valios, ištikus mėnesius neragavęs degtinės, ima ir net be motyvacijos „užlūžta“, pradeda gerti, ir kartais tokiu elgesiu papiktina aplinkinius...

Čia geriausia išeitis – tai sutelktomis blaivių artimųjų, dvasiškai brandžių parapijiečių bei kitų kunigų pastangomis sutartinai mels-tis už tą nuo svaigalų nuodų priklausomą dvasininką, kad jis, vieną kartą visiškai išsiblaivinęs, pagaliau ryžtųsi kreiptis į Vilniuje veikiančią anoniminių alkoholikų kunigų grupelę, į kurią periodiškai renkasi iš įvairių vietovių atvykę sergantys keli dvasininkai, ir pradėtų praktikuoti blaivaus gyvenimo būdą, realiai padedantį išsi-kapstyti iš tikros bėdos. Beje, Vilniuje ir kitose vietovėse yra įvai-raus pobūdžio stacionarių gydyklų, kuriose, svaigalus į didesnę Dievo artumą iškeitę, sveiksta vienas kitas kunigas.

Ne tik Jėzus, bet ir Dievo Dvasia gydo tas mūsų žaizdas, kurias Jos šviesoje atpažinę, suvokiame, kad patys jų neišgydysime, kad mums būtinai reikia Šventosios Dvasios pagalbos. Nuolankus ir pasitikėjimo kupinas maldingas kreipimasis į Viešpatį tegul su-minkština mūsų širdis, lai jos priima iš aukštybių nužengusios tie-sos grūdą ir lai išaugina mumyse tikėjimo darbų želmenėlį, kuris bus tinkamiausia dovana Kalėdų Kristui ir mums patiems.

Bernardinai.lt

DATOS ir SUKAKTYS

Gruodžio antra savaitė

Gruodžio 9 d.

– 1883 m. gimė **Fridrichas Bajoraitis** – poetas, publicistas (mirė 1909 m.).

Gruodžio 10 d.

– 1901 m. Ketūnų k., Skuodo vlsč., gimė

Juozas Vitkus-Kazimieraitis.

Juozas Vitkus-Kazimieraitis – Pietų Lietuvos partizanų vienytojas ir pirmasis vadas. Mokėsi Telšių gimnazijoje, baigė Kauno karo mokyklą. 1929–1934 m. mokėsi Briuselio karo inžinerinėje mokykloje. Grįžęs tarnavo Kaune inžinerijos bataliono viršininku. 1938-aisiais, gavęs pulkininko leitenanto laipsnį, dėstė Karo mokykloje inžineriją, aktyviai bendradarbiauvo „Karde“, „Karyje“, „Mūsų žinyne“ ir kt. Sovietų okupacijos metais jis visas jėgas skyrė partizanų veiklos organizavimui. 1945 m. įsteigė Dzūkų grupės partizanų štabą, parengė jo pirmus dokumentus, vėliau suformavo Merkio rinktinę (po jo žūties pavadinta Kazimieraičio vardu). 1945 m. lapkričio 18 d. įkūrė „A“ apygardą, o 1946 m. pavasarį sudarė Pietų Lietuvos partizanų sritį ir buvo išrinktas jos vadu. Rūpinosi tolesniu partizanų veiklos koordinavimu. 1946 m. balandžio 22 d. pasirašė Lietuvos partizanų deklaraciją, leido srities laikraštį „Laisvės varpas“. 1997 m. apdovanotas Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordinu. Jo vardu pavadintos gatvės Vilniuje ir Kaune. (Žuvo prie Liškiavos 1946 m.).

– 1948 m. priimta Visuotinė žmogaus teisių deklaracija. Nuo 1950 m. JT sprendimu ši diena minima kaip žmogaus teisių diena.

Gruodžio 11 d.

– 1903 m. gimė **Stepas Sodeika** – dainininkas (baritonas), pedagogas, chorvedys, kompozitorius (mirė 1964 m.).

– 1918 m. Kislovodske gimė **Aleksandras Solženicynas** – rusų rašytojas, publicis-

Aleksandras Solženicynas. 1998.

tas, poetas, istorikas, visuomenės veikėjas, Nobelio premijos laureatas. Studijavo Rostovo prie Dono un-te matematiką, Maskvoje – literatūrą ir istoriją. 1940 m. pašauktas į sovietų kariuomenę ir praėjo visą Antrąjį pasaulinį karą. Dirbo mokytoju. 1945 m. buvo areštuotas už aštrius antistaliniškus pasisakymus, nuteistas 8 m. lagerio.1953–1956 m. buvo ištremtas į Kazachstaną. 1965 m. KGB

konfiskavo jo archyvą. Uždrausta spausdintis Sovietų Sąjungoje. 1974 m. buvo areštuotas, iš jo atimta Sovietų Sąjungos pilietybė, jis buvo išsiųstas į Vakarų Vokietiją. 1976 m. persikėlė gyventi į JAV. Į Rusiją sugrįžo tik 1990 m. Apysakoje „Viena Ivano Denisovičiaus diena“ (1962) atvirai pasakoja apie vienos lagerininko dienos baisumus. Romane „Pirmajame rate“ aprašo, kaip įkalinti mokslininkai verčiami bendradarbiauti su KGB. Romane „Gulago archipelagas“ išsamiai pasakoja apie Stalino Rusijos kalėjimų ir lagerių tinklą. (Mirė Maskvoje 2008 m.).

– 1987 m. Los Angeles mirė **Jascha Heifetz** – žymus JAV smuikininkas (gimė Vilniuje 1901 m.).

Gruodžio 12 d.

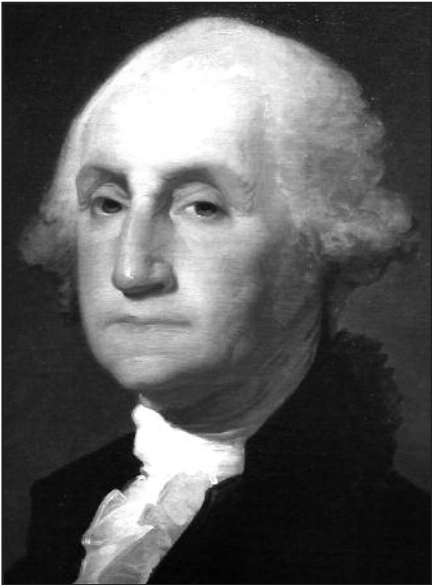
– 1917 m. gimė **Aloyzas Baronas** – JAV lietuvių rašytojas (mirė 1980 m.).

Gruodžio 13 d.

– 1944 m. mirė **Wassily Kandinski** – rusų kilmės tapytojas, grafikas ir meno teoretikas. Laikomas vakarietiškojo abstrakčiojo meno pradininku (gimė 1866 m.).

Gruodžio 14 d.

– 1799 m. Maunt Vernon mirė **George Washington** – pirmasis konstitucinis JAV prezidentas (1789–1797). JAV nepriklausomybės

George Washington.

karo metu vadovavo Kontinentinei armijai (1775–1783). Amerikiečių jis yra laikomas „šalies Tėvu“. Pradinį išsilavinimą gavo šeimoje ir iš vietinių mokytojų. Dalyvavo susirėmimuose tarp D. Britanijos ir Prancūzijos pajėgų dėl regiono kontrolės, vėliau Septynerių metų karo veiksmuose Š. Amerikoje. 1758 m., būdamas pulkininku, atsistatydino iš pareigų bei grįžo ūkininkauti. Nuo 1769 m. buvo renkamas į Virginia Asamblėją, kurioje pasisakė už kolonijos teises ginčiuose su D. Britanija. 1774 m. išrinktas pirmojo Kontinentinio kongreso delegatu. 1775 m. liepos 14 d. antrasis Kontinentinis kongresas paskyrė jį vyriausiuoju Amerikos revoliucinių pajėgų vadu. Išrinktas pirmuoju JAV prezidentu nustatė daugelį naujosios valdžios papročių. Jis siekė sukurti šalį, sugebančią išlaikyti taiką su kaimyninėmis valstybėmis. Vengė bet kokių dalyvavimo tarptautiniuose konfliktuose. Jis taip pat stengėsi sukurti tvirtą centrinę valdžią. Siekdamas šio tikslo sumokėjo visas valstybės skolas, įgyvendino efektyvią mokesčių sistemą ir palaikė idėją sukurti centrinį banką. Užsienio politikoje vengė konfliktų su Europos valstybėmis. (Gimė Westmoreland, Virginia valstija, 1732 m.).

Gruodžio 15 d.

– 1918 m. mirė **Antanas Staniukynas** – kunigas, teologijos mokslų daktaras, JAV lietuvių visuomenės veikėjas ir publicistas (gimė 1865 m.).

Išėjimas į rytus, išsikraustymas ir sugrįžimas į *pažadėtąją žemę* buvo giliai persmelkęs ano metų lietuvių vaizduotė, bet mūsų laikais jau yra kažkiek pamirštas. Dar sunkiau yra pasakyti, kokios sugrįžimo bangos iki 1918 m. atsirito atgal iš Rytų: pagrindiniai duomenys mus pasiekia tik jau atsikūrus Lietuvos valstybei ir Rusijos lietuviams sprunkant nuo bolševikų siaubo.

Kitai tie varguoliai, kuriems gimtinėje neužteko savigarbaus gyvenimo erdvės ir kurie buvo pasiryžę keltis bet kur, kad tik gautų žemės, arba bent darbo. Jie net negalėjo pasinaudoti savo laisvėmis. Tačiau iki šiolei istorikų nėra gerai ištirta, kiek XIX a. antrosios pusės lietuvių bežemių vis tik sugėbėjo savanoriškai iškelti į tolimąjį Sibirą. Gal taip susiklostė dėl to, kad iš tiesų lietuvių migracija į Rusijos gilumą buvo pirmiausiai susijusi su pramonės darbininkų miniomis, o Sibiro kolonistų žemdirbių buvo tokie reti atvejai, kad ir tyrimai nieko neduotų. Tačiau labiau tikėtina versija, kad šimtus tūkstančių tremiant į Sibirą (būtent sovietmečiu), niekam negalėjo kilti pagunda aprašinėti savanorišką išeivystę. Tačiau atsitiktiniuose mus pasiekusiuose tekstuose kartais žybteli tokių lietuvių pasaulio likimų atminties žiežirbos. Štai įvadiniai žodžiai iš 1960 metais pasirodžiusios sovietinio rusų rašytojo V. Lavrinaičio 1960 m. knygos, lietuvių kalba išleistos 1965 m.:

Mano seneliai gimė ir gyveno Lietuvoje, kažkur prie Vilniaus. Ten gimė ir mano tėvas. Prieš septyniasdešimt metų jie visiems laikams paliko savo tėviškę. Išvažiavo į tolimą Užbaikalę.

Kelis mėnesius tęsėsi ši sunki, kupina pavojų kelionė. Geležinkelis tada buvo nutiestas tik iki Irkutsko. O nuo Irkutsko tūkstantį kilometrų – arkliais. Kas trisdešimt keturiasdešimt varstų – vieniša, skurdi pašiūrė. O toliau – taiga, gūdi, bekraštė, grėsminga. Tai čia tai ten stūkso prie kelio mediniai kryžiai. Ne vienas čia žuvo nuo plėšiko rankos.

Sunku buvo ir baisu. Palaikė vil-tis, kad ten, Čitoje bus geriau. O grįžti atgal į tėvynę, negalima. Ir nėra ko. Ten ničnieko nebeliko, nieko džiuginančio, gero. Tik begalinis skurdas. Mano tėvas tada dar ėjo tik tryliktuosius metus, o jau kelerius metus buvo dirbęs turčiams už juodos duonos kąsnį.

*Ir vis tiek jie ilgėjosi tėvynės. Gerai prisimenu senelės pasakojimus. Su meile ir liūdesiu minėjo ji Lietuvą, darbščius, išdidžius ir išmintingus žmones, kvapnius sodus, tykias upes, švelnų klimatą...*¹²⁸

Lietuvių istoriniame pasaulėvaizdyje migravimas į Rytus, į Rusijos imperijos pramoninius centrus taip pat išliko it netikra emigracija. Vengiant vieno termino fetišavimo, o imantis kalbėti apskritai apie lietuvių pasklidimą po pasaulį, ekonominė išeivystė iš savo gimtosios žemės neišvengiamai ima rodytis tos pačios istorijos dalimi. Tad nors lietuvių judėjimo į Rusijos imperijos gilumą atveju išeivystės ar emigracijos terminai neprigijo, tačiau tokių bandymų XIX a. pabaigoje būta. Rusijos giluma ir Azijos plotai lietuviams buvo išeivystės erdvė, ir mūsų pasakojime ji užima labai svarbią vietą. Tam tikra prasme

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

40

vargo spaudžiamiems ir rusų valdžios persekiojamiems lietuviams nebuvo didelio skirtumo, kur eiti. Juos vienijo pats iššūkis: ir vieniems, ir kitiems reikėjo išeiti, palikus protėvių kraštą. Štai 1895 m. rugsėjo–spalio numeryje *Varpo* svarbiausiame straipsnyje *Kas daugiau naudojo iš išeivystės lietuvių* šitaip rašoma:

*Taigi neapsiriksime, jeigu priimsime vidutinį skaičių mūsiškių išeivių ant 35–40 tūkstančių kasmet. Apie išeivius į rytus čia ne minėsime, nes skaitliaus jų surokuoti negalima, tiek žinia, kad laike sumažėjimo išeivystės mūsiškių į Ameriką, pasididino ji rytų link – į Siberiją.*¹²⁹

Cituotuose žodžiuose mums svarbu ne statistika, kurios, nežiūrint į visų lietuvių šviesuomenės pastangas, nebuvo galima supaisyti, bet būtent erdvinės vaizduotės liudijimas. Išeivystė, išsikraustymas iš tėvynės lietuvius veja tiek į Vakarus, tiek į Rytus. Kelionė Rusijos gilumon net imperiniu laikotarpiu nereiškę lengvo keliavimo savo erdvėje. Rusija – tai ne kokia nors *didžioji* XIX amžiaus lietuvių tėvynė.

Migracijos kelių sankryžose XIX a. antrojoje pusėje galiojo keletas lemtingų aplinkybių. Pirmiausia, kaip jau minėta, veikė bendra lemtis: archajiškame agrariniame krašte keli tūkstančiai didžiųjų latifundininkų arba dvarininkų valdė didesnę dalį dirbamos žemės, o technologijos nesivystė taip greitai, kaip augo Lietuvos gyventojų skaičius ir kilo pragyvenimo poreikiai. Nors rusų administracijos vykdoma politika buvo skirta senosios Lietuvos dvarininkijos silpninimui, tačiau ne daug gero ji nešė ir valstiečiams. XX a. pradžioje po kelių dešimtmečių diskriminacinės politikos žemėvaldos srityje susiklostė tokia padėtis, kad 10 proc. žemės priklausė valstybei, 40 proc. – dvarininkams ir 50 proc. valstiečiams.¹³⁰ Turint omenyje, jog senosios aukštuomenės rankose buvo geriausia žemė,

bių, artimumo jausmas išlieka labiau patenkintas. Tačiau darbo sąlygos baisios, algos nedidelės, rusų elgesys, dar svarbiau, tarnyba nekenčiamoje kariuomenėje neatrodė gundanti, greičiau atstumianti. Net jei tarsime, kad bėgant liūdniams XIX a. pabaigos dešimtmečiams lietuvių jaunuomenė prie to kažkiek priprato, tačiau vis vien iki pat rusų viešpatavimo galo tai liko nemalonia aplinkybe.

Vakarų krypties pasirinkimas buvo ir labiau gundantis, ir grėsmingiau bei paslaptینگiau atrodantis: nežinomi toliai, nepažįstamos kultūros ir kalbos barjerai, jūrų platybės, svetimumo slenksčiai. Bet tam tikra prasme tai regėjosi ir kaip pabėgimas į laisvę, į erdvę, kur žmogus galėjo jaustis mažiau užguitas. Net šykšti informacija, kuri pasiekdavo mažaraščių kaimiečių vaizduotę, rodė didesnio greito prakutimo galimybes, didesnes algas, žmogiškosios laisvės erdves. Emigrantų laišakai visados buvo specifiniu kampu naują tikrovę atspindintys šaltiniai. Svarbiausia, pabėgimas nuo represyvaus rusų režimo, nuo tų privalomosios karinės tarnybos naujovių, prie kurių paprastas lietuvis nebuvo prijaukintas. Dar pridurkime daugelį kitų pabėgimą iš *tautų kalėjimo* motyvų: nuo tiesioginio valdžios persekiojimo už lietuvišką veiklą iki vengimo atsakomybės už kokius nors kriminalinius nusižengimus.

128. Lavrinaitis, V. *Aukso slėnis*. Vilnius: Vaga, 1965, p. 3.

129. Kas daugiausiai naudojo iš išeivystės lietuvių. *Varpas*, 1895, rugsėjis–spalis, nr. 9–10, p. 137

130. Čepėnas, Pranas. *Naujųjų laikų Lietuvos istorija*. Vilnius: Lithuanus, 1992, t. 1, p. 435.

Bus daugiau.

Need to fill position immediately

Seeking English-speaking female helper (25–50 y/o), 3 job references, uses public transportation to/from job in downtown Chgo, with woman in wheelchair Sat./Sun. nights. Duties: grocery shopping, cooking, bathing/dressing, arm/leg exercises. Skill with curling iron necessary. **312-343-9466.**

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

**DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA**
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260**

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

7241 Lemont Rd, Downers Grove, IL 60516
Tel: (630) 427-6800.

Shop & Save Market
Downers Grove, IL 60516

**10%
Off**

on purchases
**December 11th -
December 24th**
with the coupon present.
DRAUGAS05

We reserve the right to limit quantities & correct printing errors.
Discount does not apply to alcoholic beverages.

Prices effective December 11th - December 24th

**Kėdainių
Sauerkraut
880 gr
\$2.39**

**Kėdainių
Shish Kebab
Sauce 480 gr
\$1.99**

**Javine Hard Bagels 200 gr
\$1.19**

**Kėdainių
Marinated
Pickles 3ltr
\$5.99**

**Norvelita Herring
Fillets lightly
salted 240 gr
\$2.49**

**Klaipėdos Thin
Crisp Wafers 90 gr
\$1.59**

**Glaistyti zefyrai
250 gr
\$2.69**

**Pergalė Chocolates
126 gr
\$1.79**

„We reserve the right to limit quantities & correct printing errors”

In Memoriam Jonui Kavaliūnui

LAIMA APANAVIČIENĖ

Kiekvienas mūsų turėjome mokytojus – geresnius ir blogesnius, tuos, kuriuos šiandien prisimename ir tuos, kurių nenorime prisiminti. Mokytojais mes vadiname ir tuos, kuriuos susitikome gyvenimo kelyje, nebūtinai mokykloje. Toks mano gyvenimo kelyje sutiktas yra Jonas Kavaliūnas – lituanistas, pedagogas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Lituanistikos katedros University of Illinois at Chicago įkūrėjas – š. m. gruodžio 5 d. iškeliavęs Amžinybėn.

Be jokios abejonės, Jonas Kavaliūnas yra lituanistinio švietimo JAV patriarchas (nebijau šio žodžio, nors vertinu ir daugelio kitų, dirbusių ar tebedirbančių šioje srityje, darbą). Vien du didžiuliai darbo vaisiai – PLB Lituanistikos katedros University of Illinois at Chicago įkūrimas (kartu su kitais bendraminčiais) ir Mokytojų tobulinimosi kursų įsteigimas Dainavoje, gyvuojantys tiek metų, rodo, koks pramatus buvo jo žvilgsnis į ateitį. Tai tik du darbo vaisiai. O kur dar kiti darbai?

Visas Jono Kavaliūno gyvenimo kelias susijęs su pedagogika. Baigęs Vilniaus universitetą, pedagogines žinias gilino Tuebingen, Purdue, Indiana University, Princeton University. Pradėjęs savo pedagoginę veiklą Lietuvoje, tęsė ją Vokietijoje, vėliau Amerikoje.

Atvykęs į Ameriką ne tik dėstė vokiečių kalbą amerikiečių mokyklose. Jis buvo vienas tų, kuris labai gerai suvokė, kad, norint išlaikyti lietuvių kalbą emigracijoje, neužtenka vien namuose kalbėti su vaikais lietuviškai. Puikiai suprasdamas, kad lietuviška šeima yra švietimo pagrindas, jis taip pat suprato, kad, norint išlaikyti kalbą, reikia žinias susisteminti, sukurti programą, pagal kurią mokinyms galėtų kopti mokslo laiptais. Tad „pasiraitojęs rankoves“ kibo į darbą. Sukaupęs gerą patirtį iš Vokietijos 16-osios gimnazijos laikų (1980–1982 metais buvo šios mokyklos direktorius) ir iš darbo amerikietiškoje mokyklose, J. Kavaliūnas, būdamas JAV LB Švietimo tarybos pirmininku, PLB valdybos vicepirmininku, pasitelkęs bendraminčius, kūrė lituanistinių mokyklų programas, leido vadovėlius, knygas, skirtas mokinių užklasiniam skaitymui, rūpinasi patalpomis ir mokyklų išlaikymu. Matydamas, kad trūksta lietuviškų vadovėlių, jis taisė ir šią spragą – juos rašė.

Tuo pačiu jis puikiai suvokė, kad reikia rūpintis ir mokytojais, jų profesinio lygio kėlimu. J. Kavaliūnas buvo didžiausias mokytojų kursų savaitės, kuri 1967 metų liepos 30 d. buvo atidaryta Dainavoje, Manchester, MI, sumanytojas. Tie kursai gyvuoja iki šios dienos ir tikrai atneša didelę naudą mokytojams. Juose mokytojai ne tik susitinka su kolegomis. Į stovyklą skaityti paskaitų atvyksta prelegentai iš visos Amerikos ir Lietuvos. Savaitė įtempto darbo stovykloje duoda tikrai daug – mokytojai sužino pedagogines ir leidybos naujienas, pasidalina savo darbo patirtimi, pasiveža į mokyklas daug žinių bei minčių.

Kaip jau minėjau, kitas J. Kavaliūno „kūdikis“ – PLB Lituanistikos

Jonas Kavaliūnas
(1913.08.01. – 2013.12.05.)

katedra University of Illinois at Chicago. Praėjo trys dešimtmečiai nuo prof. Rimvydo Šilbajorio pasiūlymo PLB Seime 1978 m. įsteigti Lituanistikos katedrą viename iš JAV stambesnių universitetų. 1981 m. gruodžio 20 d. PLB pasirašė Lituanistikos katedros įsteigimo sutartį su University of Illinois at Chicago. Taip įsikūrė nuolatinė institucija, nepriklausanti nei nuo studijuojančių skaičiaus, nei nuo universiteto sprendimų. Šis universitetas buvo pasirinktas ne tik todėl, kad Čikagos apylinkėse gyvena daug lietuvių, bet ir todėl, kad jame jau nuo 1972 m. veikė lituanistinė bakalauro programa.

Katedros įsteigimo lėšų rinkimo vėjus gulė ant J. Kavaliūno pečių. „Kas valstybei universitetas, tas norinčiai išlikti tautinei mažumai yra savas skyrius universitete, mūsų atveju – Lituanistikos katedra. (<...>) Išeivijoje buvimas neatleidžia mūsų nuo pareigų savajai tautai ir savo kultūrai“, – sakė J. Kavaliūnas „Lietuvių dienų“ korespondentui I. Medziukui (1984 m. sausio mėn.). Didelio žmonių pasiaukojimo, Lietuvių Fondo pagalbos dėka šis pasiryžimas buvo įgyvendintas.

Gaila, kad nepavyko tos katedros išlaikyti tokios, kokia ji buvo įkurta, tačiau džiugu, kad ir šiandien čia darbuojasi keletas lietuvių. Šiuo metu minėtame universitete profesorijaujančis Giedrius Subačius yra paskaičiavęs, kad per visus tuos metus Lietuvių kultūros kurso išklaušė per 500 (pusė tūkstančio!) studentų. Tam tikra jų dalis buvo lietuvių kilmės, bet didžiausia dalis – daugybės kitų tautų atstovai. „Universitete dėstomas kursas visada sudaro daug daugiau galimybių pažinti Lietuvą nei savarankiškas atsitiktinis interneto panaršymas ar kokia pavienė perskaityta knyga apie lietuvių“, – sako profesorius G. Subačius. Vadinasi didžiulis triušas nenuėjo veltui ir laikas parodė, kad Lituanistikos katedros įsteigimas pasiteisino.

Jono Kavaliūno triušas neliko nepastebėtas. 2002 m. Lietuvoje jam įteiktas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius, 2001 m. JAV LB Švietimo taryba jį apdovanojo nusipelnusio Mokytojo premija.

J. Kavaliūno pasėta lietuviybės sėkla tebebujoja. JAV sėkmingai veikia 36 lituanistinės mokyklos. Ilsėkis, Mokytojau, ramybėje, o mes, čia likusieji, tęsime Tavo pradėtus darbus.

A † A REGINA ANN VOLDEMARAS (MACIANSKIS)

Mirė 2013 m. gruodžio 5 d., sulaukusi 77 metų.

Gyveno Chicago, IL.

Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: vaikai Audry (John) Parker, Georgette (Victor) Santucci ir Donna Voldemaras; anūkai Thomas ir Julia Santucci; brolis Algis (Joyce) Macianskis; sūnėnai ir dukterėčios Bridget (Stephen) Grey, Vicky Juodgudis, Kristina Vaicikonis, Paul Bukaveckas ir daugelis kitų, ją pažinojusių.

Velionė buvo duktė a. a. Bruno ir Mary Macianskis, kurie buvo „Bruno“ kepyklos savininkai, žmona a. a. George Voldemaras, sesuo a. a. Jurgio Macianskis; teta a. a. Anthony Macianskis.

A. a. Regina buvo pašarvota sekmadienį, gruodžio 8 d. nuo 2 v. p. p. iki 6 v. v. Chapel Hill Gardens South laidojimo namuose, 11333 S. Central Ave., Oak Lawn, IL.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, gruodžio 9 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto velionė buvo atlydėta į St. Linus bažnyčią, 10300 S. Lawler, Oak Lawn, IL, kurioje 11 val. ryto buvo aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių a. a. Regina buvo palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Liūdintys artimieji

Laidot. direkt. Chapel Hill Gardens South. Tel. 708-636-1200
arba www.chapelhillgardenssouth.com

A † A VYTAUTUI MILUKUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai LILEI MILUKIENEI, buvusiai LSS tarybos pirmininkei ir seserijos vyriausiai skautininkei, dukterims RASAI KARVELIENEI, dabartinei LSS tarybos vicepirmininkei, NIDAI ANGELIADIS, sūnui ALBERTUI MILUKUI, jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems.

Lietuvių Skautų sąjungos taryba

Mylimai žmonai

A † A EDITAI ŠERNIENEI

mirus, skausmo valandoje vyrui, kuratoriui GYČIUI ŠERNUI bei visai šeimai reiškiamo giliausią užuojautą.

*Lietuvių Evangelikų Reformatų
bažnyčios JAV, Kolegija ir parapija*

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkaustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RUTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-556-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BACK TO NATURE 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

PAS MUS IR APYLINK MUS

■ **San-Francisco apylinkių lietuviai** gruodžio 14 d. 5 val. p. p. kviečiami į mūsų tradicinį ir visada smagų Kūčių šventimą Oakwood Athletic Club gruodžio 14 d. Vaisės suneštinės – labiausiai tinka tradiciniai lietuviški Kūčių patiekalai. Mažuosius lankys Kalėdų Senelis – tėveliai, pasirūpinkite mažomis dovanėlėmis. Lietuviškos mokyklėlės mokiniai ruošia smagią šventinę programėlę. Šventę visada pagyvina Meno ir amatų mugė – naginęji lietuvaičiai, kreipkitės į Daivą: dpetrylaite@yahoo.com). Jei galite skirti bent 30 minučių salės paruošimui/ tvarkymui, kreipkitės į Dianą: dajana_@hotmail.com.

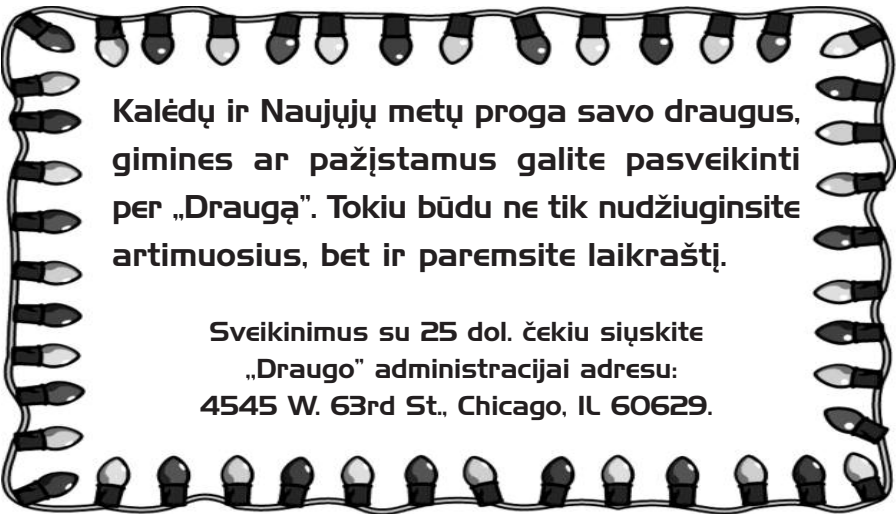
■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje Brighton Parke (2745

W. 44th St., Chicago, IL), šeštadienį, gruodžio 14 d., 11 val. r. kun. Gediminas Keršys ves rekolekcijas. Gruodžio 15 d., 10 val. r., švęsime III Advento sekmadienį. Šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Kersys. Po pamaldų parapijos salėje choristai ruošia Kalėdinį suneštinį pobūvį. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Kęstučio Zapkaus naujausių tapybos** darbų paroda vyks OK Harris Works of Art, 383 West Broadway, New York, NY 10012. Atidarymas – gruodžio 14 d., 3–5 val. p. p., dalyvaujant autoriui. Paroda veiks iki 2014 m. sausio 18 d. Daugiau informacijos tel.: 212-431-3600, o taip pat: www.okharris.com arba: www.keszapkus.com

„Draugas“ sulaukė talkos – kalėdinius atvirukus laikraščio skaitytojams išsiųsti padėjo: Virginija Žilinskienė, Nijolė Šiaučiūnienė, Genutė Glebavičienė, Birutė Martičienė, Viktoras Jautokas, Rūta Jautokienė, Birutė Zalatorienė, Viktorija Valavičienė, Antanas Valavičius, Danguolė Mackevičienė, Vytas Stanevičius, Marija Remienė.

Dėkojame jiems iš visos širdies!

Kalėdų ir Naujųjų metų proga savo draugus, gimines ar pažįstamus galite pasveikinti per „Draugą“. Tokiu būdu ne tik nudžiuginsite artimuosius, bet ir paremsite laikraštį.

**Sveikinimus su 25 dol. čekių siųskite „Draugo“ administracijai adresu:
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.**

Ž. Savickas – dar vieno pasaulio rekordo autorius

Šeštąjį pasaulio rekordą pagerinęs Ž. Savickas dar kartą atžymėjo savo vardą Guinnesso rekordų knygoje.

38 metų Lietuvos stipruolis Žydrūnas Savickas pagerino dar vieną pasaulio rekordą. Stipriausias pasaulyje žmogus į Guinnesso rekordų knygą savo vardą įrašė 5 m vilkdamas vienas prie kito sukabinčius 12 naujų konkurso „Nissan Note“ automobilių, kurių bendras svoris – beveik 13,000 kilogramų. Jis tai padarė per 23 sek.

„Guinness World Records Limited“ oficialus atstovas Jack Brockbank lietuviui įteikė liudijimą, patvirtinantį pasiektą pasaulio rekordą.

Lietuvos galiūno pavardė jau ne kartą buvo įrašyta Guinnesso rekordų knygoje. Ž. Savickui tai buvo šeštasis pasaulio rekordas. Po šio pasiekimo stipruolis pareiškė, kad neketina sustoti ir ateityje planuoja pagerinti dar bent keletą pasaulio rekordų.

Pats rekordininkas teigė, jog šviežiausias įrašas Guinnesso rekordų knygoje artimiausiu metu gali būti perrašytas ir ateityje tikisi pagerinti naująsį rekordą, tempdamas 13 ar 14 automobilių.

Mišių tvarka švenčių dienomis Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke

Šeštadienis, gruodžio 14 d.
3 val. p. p. – Susitaikymo pamaldos
Išpažintys
4 val. p. p. – šv. Mišios lietuviškai

Šeštadienis, gruodžio 21 d.
3 val p. p. – Išpažintys
4 val. p. p. – šv. Mišios lietuviškai

Antradienis, gruodžio 24 d.
Vigil of the Nativity of the Lord
3:30 val. p. p. – Christmas Carols – Anna Pacek & family
4 val. p. p. – Mišios anglų kalba
5 val. p. p. – Kalėdų Mišios lietuviškai vaikams
Mišiose gieda vaikų pop-choras „Svajonė“, vadovė Alina Šimkuvienė
11 val. v. – Bernelių Mišios
Gieda parapijos choras, vadovas Paulius Jankauskas

Trečiadienis, gruodžio 25 d.
Kalėdos – Kristaus Gimimas
9:30 val. r. – Mišios anglų kalba
11 val. r. – šv. Mišios lieuviškai

Ziono Lietuvių Liuteronų parapijos Advento ir Kalėdinio laikotarpio pamaldų tvarkaraštis 2013 metu Kalėdinio laikotarpio pamaldos

Gruodžio 15, Trečias Advento sekmadienis
– **10:30** val. r. Jungtinės pamaldos su Komunija; Sekmadieninės mokyklėlės Kalėdinė programa. Po pamaldų vaisės ir Kalėdų Senelio apsilankymas.

Gruodžio 20, penktadienis, „Spindulėlio“ diena
– **12 val. p. p.** Kalėdinės pamaldėlės Spinduliukams ir jų tėveliams bei svečiams;
– **4 val. p. p.** Kalėdinis Spinduliukų koncertas ir šventė.

Gruodžio 22, Ketvirtas Advento sekmadienis
– **9:30 val. r.** Pamaldos anglų kalba su Šv. Komunija;
– **11 val. r.** Pamaldos lietuvių kalba su Šv. Komunija;

Gruodžio 24, antradienis, Kūčių vakaro pamaldos
– **5 val. p. p.** Šventinės Žvakių šviesos pamaldos su Šv. Komunija; pamokslai 2 kalbom; gieda choras ir solistė Hanna Spiroff.

Gruodžio 25, trečiadienis, Kalėdų ryto pamaldos
– **9:30 val. r.** Anglų kalba su Šv. Komunija; Kalėdinių giesmių giedojimas;
– **11 val. r.** Lietuvių kalba su Šv. Komunija; Kalėdinių giesmių giedojimas.

Gruodžio 29, sekmadienis, pirmas sekmadienis po Kalėdų
– **9:30 val. r.** Pamaldos anglų kalba;
– **11 val. r.** Pamaldos lietuvių kalba;

Gruodžio 31, antradienis, Naujų Metų išvakarės
– **5 val. p. p.** Tradicinės Naujų Metų sutikimo pamaldos anglų kalba.

Švęskite Kalėdas kartu su mumis!

Kun. Dr. Valdas Aušra, klebonas
Ziono Lietuvių Liuteronų Bažnyčia
9000 S, Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453
zionlithlutheran@aol.com, (708) 422-1433

Vienas – du – trys..., kuris įdomiausias šių metų rašinsys?

Dalyvaukite įdomiausio 2013 m. „Drauge“ paskelbto straipsnio konkurse.

Siūlykite iki **gruodžio 20 d.**

tel.: 773-585-9500 arba
el. paštu: **redakcija@draugas.org.**